L u e t t e l o

Sosialidemokraattisen Puoluetoimikunnan työvaliokunnan käsittelemistä asioista v. 1959.

	Sivu/Pöytäkirj.n:o
Aasialaisten sos.dem.naisten vierailu	2/2
Apuraha-anomuksia	3/2,9/9
Arpajaiset	2/3,3/3
Arpajaistoimisto	4/5
ASY	10/9
AYJ	11/8
Elokuvan valmistaminen	5/5,12/8,8/9
Eläkeasioita	3/3
Eronneita yhdistyksiä	12/8,10/9,6/10
Erotettavia yhdistyksiä	1/2,1/3,9/8
Folkkalender	9/9
Haapaveden Sos.-dem. Ty.	3/2
Hallituskysymys	1/8
Hellsten, K.F.	4/7
Helsingin Amm.yhd.väen Sos.dem.Yhd.	1/3
Helsingin Sos.dem. Naisyhdistys	3/2
Helsingin Työväenyhdistys	2/2
Henkilöasioita	4/5,5/7,6/10
Henkilökuntaa koskevia asioita	3/3,2/6
Hollannin Työväenpuolue	8/9
Hrushtshevin lausunnot	1/4
Hämeen läänin maaherrakysymys	1/5
Inarin kunnan työllisyystilanne	3/2
Internationaali	12/8
Intian Sosialistinen Puolue	8/9
Itävallan Sosialistinen Puolue	8/9
Ivalon Ty.	3/2
Japanin parlamentin sosdem. jäseniä vierailulla Suomessa	12/8
Joensuun Sos.-dem. Piiri	5/7
Joensuun Sos.-dem. Toveriseura	1/2
Juankosken Sos.-dem. Ty.	12/8
Juhlamerkki	2/3
Julkilausumia	2/3,2/4
Jyväskylän Ty.	2/2,1/3
Järjestöjen asiakirjamateriaali	3/2
Jäsenhankinta	2/3

	Sivu/Pöytäkirj.n:o
Kansa-yhtiöt	5/4
Karihaaran Työväentalo	9/9
Kasvatustoimikunta	6/1
Kiviniemen Röykkylän Ty.	10/9
Kokkolan sos.-dem.piiri	9/9
Koskenkorvan Ty.	2/3
Kuljun Sos.-dem. Yhdistys	10/9
Kultareuna r.y.	4/5
Kunnalliskurssit	8/9
Kustannus Oy. Kansanvalta	5/4
Kuusankosken Sos.-dem. Kunnallistoimikunta	3/10
Kuvalehtihanke	8/8
Könönpellon Ty.	4/7
Lapin Nuoret Kotkat	9/9
Lapuan Ty.	9/9
Lehtokoski, Aino, muotokuva	4/7
Leppävirran Ty.	9/9
Liedon Sos.-dem. Ty.	12/8
Linnarauhaneuvottelut	1/7,1/8,10/8,1/9
Luhalahden Ty.	5/10
Maaseutuvaltuuskunta	8/9
Malmön työläiskonferenssi	10/8
Maskun Sos.-dem. Yhdistys	6/10
Messuhallin juhla	6/7
Mietoisten Sos.-dem. Ty.	12/8
Mutalan Ty.	5/7
Nihattulan Ty.	5/7
Norjan LO	4/3
Opintotyö	7/1
Opposition eduskuntaryhmä	4/1
Oriveden Ty.	5/10
Osuuskunta Työn Voima	3/10
Otsolan Sos.-dem. Ty.	1/2
Oulun Sos.-dem. Piiri	9/8
Oulun Ty.	4/5
Paasivuorenkatu 3:n korjaustyöt	4/5,10/9
Parkanon Ty.	4/3
Pankakosken Ty.	10/9
Pieksämäen Ty.	6/10

	Sivu/Pöytäkirj.n:o
Piirijärjestöt	3/3,5/7,9/8,9/9
Piirikokousalustukset	7/1
Pohjoismainen yhteistyö	5/7,10/8
Puolueen koulutus- ja opintotyösuunnitelma	7/1
Puolueen 60-vuotisjuhlatoimintaan liittyviä asioita	2/3,3/5,5/5,1/6,3/7,4/7,5/7,12/8,8/9
Puolueiden väliset neuvottelut	1/7,10/8,1/9
Puoluekokous	8/9
Puoluetoimikunnan juhlakokous	3/5,1/6,3/7
Pyhäjärven (O.l.) Sos.-dem. Kunnallisjärjestö	10/9
Pyhäsalmen Sos.-dem. Ty.	10/9
Päivän Sanomat	1/1
Pääkirjanpitäjän kiinnittäminen	3/3
Räisälän Ty.	4/4
SAK	11/8
Salon Amm.yhd.väen Sd.Yhd.	1/3
Savon Kansan Kirjapaino	3/2
Saksan Sos.-dem. Puolue	8/9
Siirtoväen asioita	4/4,10/9
Siltanen, Sylvi, 50-v.	6/10
Sinisalo, Maria	3/3
Sirkkamäen Sos.-dem. Ty.	1/2
Sos.-dem.Maaseutuvaltuuskunta	8/9
Sos.-dem. Naisliitto	8/9
Sos.-dem. Naisten Keskusliitto	3/7
Sos.-dem.Nuorison Keskusliitto	3/5,2/6
Sos.-dem. Opposition Eduskuntaryhmä	4/1
Sos.-dem.Puolueen Mikkelin Kunnallisjärjestö	6/7
Sos.-dem. Raittiusliitto	4/7
Sosialistinen Intarnationaali	12/8
Suomen Kasanpuolue	1/7,10/8
Tilinpäätös	2/2
Toimintakilpailu	2/3
TUL	5/8
Tuppurinmäen Ty.	8/9
Turun Linnanalueen Sd.Yhd.	10/9
Turun Rantakulman Sd.Yhd.	12/8

	Sivu/Pöytäkirj.n:o
Työväen Akatemia	3/3,9/9
Työväenlehdistön Kannatusyhd.	5/5
Työväen Sivistysliitto	10/8
Ulkoseitsikko	1/10
Ulmalan Ty.	10/9
Urheilujaosto	8/1,5/8
Vaasan et. piiri	3/3
Vappu 1959	4/3
Varkauden Amm.yhd.väen Sd.Yhd.	10/9
Varkauden Kauppalan Sos.-dem. kunnallisjärjestö	10/9
Vanhankylän Sos.-dem. Ty.	12/8
Vihtiläjärven Ty.	1/3
Väinö Voionmaan Opisto	3/2
YK-valtuuskunta	3/8
Yliskulman Ty. Murtaja	10/9

PÖYTÄKIRJA Sosialidemokraattisen Puoluetoimikunnan työvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin puoluetoimiston kokoushuoneessa 5. päivänä helmikuuta 1959 alkaen kello 10.

Saapuvilla kokouksessa olivat työvaliokunnan jäsenet Väinö Tanner, Onni Hiltunen, Kaarlo Pitsinki, Gunnar Henriksson, Väinö Leskinen, Rafael Paasio, Yrjö Rantala ja Meeri Kalavainen sekä puoluetoimiston toimihenkilöt Valde Nevalainen, Olavi Hurri, Pauli Burman ja Aatto Väyrynen.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Väinö Tanner ja sihteerinä Aatto Väyrynen.

1 §.

Päivän Sanomien lopettamista koskeva asia

Kuultiin aluksi puheenjohtaja Väinö Tannerin selostus neuvotteluista, jotka olivat johtaneet pöytäkirjan liitteenä olevasta asiakirjasta lähemmin ilmenevään Kustannus Oy Kansanvallan ja Kustannus Oy Päivän Sanomien väliseen 31/1 1959 allekirjoitettuun, paitsi muuta, mainitun lehden ilmestymisen lopettamista koskevaan kirjalliseen sopimukseen. (Liite n:o 1/Tvk.l.)

Selostuksesta esiin käyneistä seikoista merkittiin tähän seuraavaa:

Varsinaisena syynä siihen, että keskustelut Päivän Sanomien julkaisemiskysymyksestä jouduttiin aloittamaan, olivat selostuksen mukaan lehtiyrityksen suuret taloudelliset vaikeudet. Päivän Sanomia painettiin Työväen Kirjapainossa Kustannus Oy Kansanvallan kanssa aikanaan tehdyn kirjallisen painatussopimuksen mukaisesti, ja piti syntyneet painatuslaskut sopimusehtojen mukaan suorittaa enintään kahden viikon maksuajalla. Vuoden 1958 syksystä alkaen laskujen suorituksessa tapahtui viivästymistä. Tämän vuoksi Kustan-

nus Oy Kansanvalta olikin jo sanotun vuoden puolella toiselle osapuolelle ilmoittanut, että jollei painatuslaskuja suoriteta sovittujen maksuaikojen kuluessa, lehden painaminen tultaisiin kylmästi katkaisemaan. Vuoden vaihteessa painatuslaskusaatava nousi kertojan muistaman mukaan kuuteen miljoonaan markkaan. Suoritusta vaadittiin jälleen uhalla, että lehden painaminen Työväen Kirjapainossa muutoin välittömästi katkaistaisiin. Tästä huolimatta maksujen lykkäyspyyntöihin kuitenkin toistaiseksi suostuttiin. Päättyneen tammikuun aikana oli asiasta käyty osapuolten välisiä alustavia neuvotteluja lähinnä puoluesihteeri Pitsingin ja Metallityöväen Liiton puheenjohtajan Valdemar Liljeströmin kesken. Sanotun kuun 27. päivänä järjestettiin sitten laajempi neuvottelukokous, johon mainittujen henkilöiden lisäksi osallistuivat Väinö Tanner, Visa Kivi, Vihtori Rantanen ja Allan Vainio, kaksi viimeksi mainittua Kustannus Oy Päivän Sanomien johdon edustajina. Liljeström, Rantanen ja Vainio olivat tällöin esittäneet, että Päivän Sanomat ja Suomen Sosialidemokraatti sulatettaisiin yhdeksi lehdeksi, jolle annettaisiin kokonaan uusi nimi. Nämä ajatukset kuitenkin torjuttiin. Uusi neuvonpito tapahtui jälleen kolmen päivän perästä. Meillä, Tannerilla ja Pitsingillä, oli silloin jo pantuna paperille sopimuksen muotoon laadittu kirjallinen ehdotus, joka oli tarkoituksella niin formuloitu, ettei se loukkaisi vastapuolen edustajia. Näiden taholta vaadittiin päätoimittaja Matti Kurjensaaren ja toimittaja Nils Nilssonin sijoittamista Suomen Sosialidemokraatin toimitukseen. Tähän ei kuitenkaan voitu suostua, koska Suomen Sosialidemokraatin kulttuuriosaston laajentaminen ei tuntunut olevan tarpeen ja kun toimittaja Nilssonin luonnetta pidettiin yhteistyöhön vaikeasti sopeutuvana ja hänen maailmankatsomustaankin

omituisella tavalla kieroon vääntyneenä. Päättyneen tammikuun 30. päiväksi kutsuttiin puoluetoimistoon saatavissa olleita puoluetoimikunnan jäseniä tilannetta edelleen pohtimaan. Myös Kustannus Oy Kansanvallan johtokunta kutsuttiin samaan aikaan pitämään asian johdosta omaa kokoustaan. Kävi selville, että Ammattiliittojen Yhteistyöjärjestön edustaja Orvo Lahtinen oli täysin epäilevällä kannalla ajateltuun sopimukseen nähden ja selitti vastustavansa sellaisen tekemistä Päivän Sanomien edustajain kanssa. Puolueen edustajat katsoivat ehkä olevan eduksikin, että hän pysyy sopimushankkeesta syrjässä ja siten säilyttää vapaat kädet vastaisuuteen nähden. Seuraavana päivänä eli siis 31/1 1959 tehtiin liitteestä tarkemmin selviävä lopullinen sopimus, josta samalla päätettiin sunnuntaiaamun sosialidemokraattisiin lehtiin toimittaa lyhyt uutinen. Uutisen havaittiin sitten vuotaneen myös pääkaupungin porvarillisiin päivälehtiin. Päivän Sanomat-yrityksen osalta sopimuksen täytäntöönpano on yksinkertainen asia. Se vain tosiasiallisesti lopettaa lehden ja asia on sillä selvä. Milloin sopimuksessa edellytetyt keskustelut neljän toimittajan siirtymisestä Suomen Sosialidemokraattiin ja Työväen Sanomalehtien Tietotoimistoon alkavat, on toistaiseksi vielä avoinna. Sillä osapuolella, jota Päivän Sanomat edustaa, on oikeus esittää ehdokkaansa toimittajiksi, Kansanvallalla on oikeus niistä vapaasti valita neljä. Mahdottomia henkilöitä ei tarvitse ottaa vastaan. Toivottavaa on, ettei sellaisia tultaisi edes tyrkyttämään. Sopimuksen teon yhteydessä Vihtori Rantanen selitti, että Päivän Sanomien muodostaman pahimman esteen nyt poistuttua puolueen ja SAK:n välillä voitaisiin aloittaa laajemmatkin sovintoneuvottelut. Asiaa on kui-

tenkin vaikea hoitaa ennenkuin SAK:n omassa keskuudessa on saatu aikaan sisäisen tilanteen selkeneminen ja ennenkuin SAK voi esiintyä ulospäin yhtenäisenä järjestönä. Sovintoneuvottelujen pohjaksi voisi soveltua aikanaan ns. Tukholman neuvotteluissa laadittu sovintojärjestelysuunnitelma.

Merkittiin, ettei selostuksen johdosta ollut kellään saapuvilla olevista mitään huomautettavaa.

2 §.

Suhtautuminen sos.-dem.opposition eduskuntaryhmään

Kokouksen toisena asiana otettiin esille kysymys puolueen eduskuntaryhmän ja puolueen johdon suhtautumisesta Sos.-dem. Opposition eduskuntaryhmään.

Alustavan puheenvuoron asiassa käytti puheenjohtaja Tanner todeten, että järjestys olisi vihdoinkin saatava aikaan tapahtukoonpa se sitten niin, että opposition eduskuntaryhmän jäsenet palaavat järkiinsä ja puolueen eduskuntaryhmään, tai niin, että he perustavat oman pysyvän puolueryhmittymänsä ja eduskuntaryhmänä luopuvat käyttämästä Sos.-dem. Opposition nimitystä. Paluutarjous ei voi koskea Liljeströmiä, Uotia ja Simosta, jotka on valittu eduskuntaan erillisvaaliliittojen listoilta. Heidän asemansa muuttamiseksi tarvittaisiin puolueneuvoston päätös. Kysymys on tällä erää lähinnä siitä, olisiko opposition eduskuntaryhmän kymmenelle muulle kansanedustajalle lähetettävä erityinen kirjeellinen tarjous, kuten puolueen eduskuntaryhmän työvaliokunnan piirissä on ajateltu tehtävän.

H e n r i k s s o n kertoi Paasion laatineen Tannerin tarkoittaman kirjeen luonnoksen siltä pohjalta, että se lähetettäisiin myöskin Liljeströmille, Uodille ja Simoselle.

P a a s i o sanoi yhtyvänsä Tannerin kantaan siinä, että asiasta puolueneuvoston kanssa keskustelematta eduskuntaryhmä ei voisi lähettää ajateltua kirjettä muille kuin puolueen vaaliliitoista valituille opposition edus-

kuntaryhmän edustajille. Mitä Liljeströmiin tulee, niin hänen mielenmuutokseensa tunnutaan kiinnittävän liian optimistisia toiveita. Todellisuudessa hänen on ollut pakko taktikoida sovintoajatuksella sen vuoksi, että hänen on täytynyt siten varmistaa asemaansa tulevissa Metallityöväen Liiton vaaleissa.

T a n n e r oli sitä mieltä, että kirjeet olisi laadittava toverilliseen sävyyn ja osoitettava kullekin vastaanottajalle henkilökohtaisesti. Liljeströmille voitaisiin ilmoittaa erikseen suullisesti, että hänen asiansa voitaisiin ottaa esille puolueneuvostossa.

H i l t u n e n kannatti kohteliasta ja toverillista esiintymistapaa ja oli Tannerin kanssa samaa mieltä myös siinä, että Liljeströmin tapaus olisi syytä käsitellä erikoistapauksena. Liljeströmin irroittautuminen opposition eduskuntaryhmään kuuluvien 13 kansanedustajan porukasta merkitsisi puoluelinjan kannattajille tässä tilanteessa arvokasta taktillista voittoa.

P i t s i n k i kertoi kuulleensa, että joskin opposition eduskuntaryhmässä esiintyy tyytymättömyyttä Simosen johtoa ja yksinvaltaa vastaan, sen yhtenäisyyttä toisaalta kovasti varjellaan. Ryhmän sisäisen lujuuden koettelemiseksi olisi kirje parasta osoittaa ryhmälle eikä erikseen kullekin sen jäsenistä. Kun tuntee puolueen tavallisten rivimiesten käsitykset, tulee välttämättä siihen tulokseen, että varsinkin Simosta on vaikea myydä takaisin puolueelle.

N e v a l a i n e n sanoi puolueväen laajojen piirien toivovan, että selvyys tilanteeseen olisi vihdoinkin viipymättä aikaansaatava. Jos kirje lähetettäisiin nyt heti, saattaisivat jotkut oppositioryhmän kansanedustajista jäädä pois opposition poliittisen johdon kuluvan viikon lauantaiksi ja

sitä seuraavaksi sunnuntaiksi kutsumasta neuvottelukokouksesta.

P a a s i o piti tärkeänä, että kirje opposition kymmenelle kansanedustajalle lähetettäisiin jo tänään.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja esitti, että työvaliokunta kehoittaisi puolueen eduskuntaryhmän puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa, Henrikssonia ja Paasiota, laatimaan ja vielä kokouspäivän kuluessa asianomaisille postitse ja eduskuntataloon toimittamaan puolueen vaaliliitoista eduskuntaan valituille opposition eduskuntaryhmän kansanedustajille henkilökohtaisesti osoitetun kirjeen, jossa heitä kehoitettaisiin heti palaamaan puolueen viralliseen eduskuntaryhmään.

Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Kirjeen jäljennös seuraa pöytäkirjaa liitteenä. (Liite n:o 2/Tvk. 1.)

3 §.

Kasvatustoimikunnan kokoonpano ja ohjesääntö

Puolueen kasvatustoimikunnan esityksestä päätettiin mainitun toimikunnan kokoonpanoa muuttaa ja nimetä sille uusi työvaliokunta.

Kasvatustoimikuntaan tulivat tämän jälkeen kuulumaan Reino Oittinen puheenjohtajana, Arvi Hautamäki varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä Pauli Burman, Yrjö Kallinen, Väinö Liukkonen, Paavo Kuosmanen, Helvi Raatikainen, Viljo Rantala, Meeri Kalavainen, Mauno Koivisto, Jaakko Rantanen, Urpu Vihavainen, Ulla Tiilikainen, Sakari Kiuru, Olavi Hurri, Lauri Teivainen, Aatto Väyrynen, Väinö Ruusala, Pentti Kymensalo ja Pentti Sulonen.

Kasvatustoimikunnan työvaliokuntaan toimikunnan jäsenistä nimettiin seuraavat kuusi: Pauli Burman, Olavi Hurri, Pentti Kymensalo, Väinö Ruusala, Pentti Sulonen ja Ulla

Tiilikainen. (Liite n:o 3/tyk.1.)

Samalla päätettiin kasvatustoimikunnan esityksestä hyväksyä sen ohjesääntöön pöytäkirjan liitteenä olevasta muistiosta lähemmin ilmenevä muutos, jonka jälkeen sanotun ohjesäännön 7 §:n 3 momentti kuuluu näin:

"Työvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtajana puolueen opintosihteeri sekä viisi jäsentä työväen keskusjärjestöjen piiristä."

Päätösten lopullinen vahvistaminen jäi puoluetoimikunnan kokouksen asiaksi. (Liite n:o 4/Tvk.1.)

4 §.

Puolueen koulutus- ja opintotyösuunnitelma

Hyväksyttiin pöytäkirjan liitteestä lähemmin selviävä alustava suunnitelma puolueen koulutus- ja opintotyön suorittamiseksi v. 1959, kuitenkin niin muutettuna, ettei juhlavuoden ohjelmaan merkittyä aikuiskasvatuskonferenssia järjestetä ja että suunnitelmassa sivulla 3 viimeisessä kappaleessa mainitut alustukset laadittaisiin neljännesvuosittain eikä kuukausittain, kuten alkuaan oli ajateltu.

Hyväksyttiin periaatteessa myös opintosihteerin Pauli Burmanin esittämä suunnitelma, jonka mukaan piiritoimistojen hoitajille tullaan kuluvan vuoden keväällä järjestämään heidän tehtäviään koskeva joko kaksi- tai kolmipäiväinen käytännöllinen kurssi, mikäli mahdollista Helsingissä puoluetoimiston huoneistossa. (Liite n:o 5/Tvk.1.)

5 §.

Piirikokousalustukset

Hyväksyttiin pöytäkirjan liitteinä olevat kaksi vuosikokousalustusta. Niiden perille toimittamisesta määrättiin huolehtimaan opintosihteeri Burman ja tiedoitussihteeri Hurri. (Liitteet n:ot 6 ja 7/Tvk.1.)

6 §.

Urheilujaoston toimitsijan palkkaaminen

Puolueen urheilujaoston sihteerinä toimivan tiedoitussihteeri Olavi Hurrin esityksestä hyväksyttiin periaatteessa suunnitelma, jonka mukaan puolue osallistuu 20.000 - 25.000 markan summalla kuukaudessa urheilujaoston käyttöön vakinaisesti kiinnitettävän toimitsijan palkkaukseen. Muun osan palkasta suorittaisivat Urheilun Tuki ja TUL:n Helsingin piiri.

V a k u u d e k s i :

Väinö Tanner

Väinö T a n n e r

Kaarlo Pitsinki

Kaarlo P i t s i n k i

Aatto Väyrynen

Aatto Väyrynen

Liite nro 1/Työk.1.)

S O P I M U S

Pyrkien omalta osaltaan myötävaikuttamaan yhteishengen aikaansaamiseen Sosialidemokraattisen Puolueen jäsenistön sekä ammatillisesti järjestyneen jäsenjoukon keskuudessa ovat allekirjoittaneet toiminimet tänään sopineet seuraavista toimenpiteistä:

1. Suomen Sosialidemokraatti-lehti tulee myönteisessä mielessä omistamaan entistä suurempaa huomiota ammattiyhdistysliikkeelle ja tulee tässä tarkoituksessa ottamaan lisää tätä liikettä tuntevia toimittajia Suomen Sosialidemokraatin toimitukseen. Myöskin Työväen Sanomalehtien Tietotoimiston toimihenkilökuntaa täydennetään ammattiyhdistysliikettä tuntevalla toimittajalla.

2. Suomen Sosialidemokraatti-lehden toimitusneuvostoa täydennetään ammattiyhdistysliikkeen edustajilla.

3. Kustannusosakeyhtiö Kansanvallan johtokunnassa varataan seuraavassa yhtiökokouksessa tilaa ammattiyhdistysliikettä edustaville jäsenille. Sitä ennenkin sen edustajia kutsutaan johtokunnan kokouksiin seuraamaan asiain käsittelyä.

4. Kun Päivän Sanomain julkaiseminen tämän jälkeen käy tarpeettomaksi, lopetetaan sen ilmestyminen helmikuun 15. päivän jälkeen. Päivän Sanomain tilaajille jaetaan Suomen Sosialidemokraatti-lehteä sikäli kuin Päivän Sanomain tilaajat ilmoittavat Suomen Sosialidemokraatti-lehteä haluavansa.

Helsingissä, 31. päivänä tammikuuta 1959.

KUSTANNUS Oy. KANSANVALTA

Väinö Tanner Kaarlo Pitsinki

KUSTANNUS Oy. PÄIVÄN SANOMAT

Reino Vainio virkaa t. Kartano

Jäljennös

Liite n:o 2/Työk. 1.

Hyvä Toveri

Vuoden 1959 valtiopäivät alkavat kuluvan helmikuun 10. päivänä. Sitä ennen olisi eräs vakava epäkohta voitava poistaa, nimittäin sosialidemokraattisten kansanedustajien jakautuminen kahteen erilliseen eduskuntaryhmään. Tässä tarkoituksessa olemme näin kääntyneet puoleesi ja kehoitamme Sinua palaamaan ryhmäämme välittömästi jotta kaikki tarpeelliset järjestelyt voitaisiin suorittaa ennen eduskunnan järjestäytymistä.

On tarpeetonta puuttua siihen, mikä haitta kaksijakoisuudestamme on ollut ja mitä ikävyyksiä on seuraava, jos nykyinen hajanaisuus edelleen jatkuu. Nämä asiat ovat jokaiselle kansanedustajalle tunnettuja.

Sosialidemokraattisen Puolueen sisäisten erimielisyyksien selvittämiseksi on käyty ns. sovintoneuvotteluja jo kauan mutta tuloksetta. Meillä kansanedustajilla olisi nyt tilaisuus auttaa tätä asiaa eteenpäin ja antaa hyvä esimerkki voittamalla hajaannus omassa piirissämme. Avain työväenliikkeessä vallitsevan kriisin laukaisemiseksi on meidän hallussamme. Kysymys on nyt siitä, osaammeko käyttää sitä oikealla tavalla ja oikealla hetkellä.

Edistääksemme sosialidemokraattisen työväenliikkeen yhtenäisyyttä teemme edellä mainitun ehdotuksemme ja toivomme, että sen tarkoitus oikein ymmärretään ja varaukseton kutsume otetaan vastaan.

Helsingissä helmikuun 5 päivänä 1959.

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän
Työvaliokunnan valtuuttamina

Gunnar Henriksson

Rafael Paasio

Liite n:o 3/Työk. 1. a)

Puoluetoimikunnalle

Sosialidemokraattisen Puolueen kasvatustoimikunta esittää toimikunnan työvaliokunnan kokoonpanoa muutettavaksi nykyiseen. 15.8.1957 nimitetyn kasvatustoimikunnan työvaliokuntaan ovat kuuluneet Reino Oittinen, Arvi Hautamäki, Meeri Kalavainen, Urpu Vihavainen, Sakari Kiuru, Olavi Hurri ja Armas Salovirta. Kasvatustoimikunta päätti jättää uusien henkilöiden nimeämisen puoluetoimikunnalle esittämättä mitään ehdollepanoa.

Opintosihteeri esittää, että puoluetoimikunta nimittäisi uudeksi työvaliokunnaksi seuraavat henkilöt: Pauli Burman, Olavi Hurri, Pentti Kymensalo, Väinö Ruusala, Pentti Sulonen ja Ulla Tiilikainen. Näistä Burman ja Hurri edustavat puoluetoimistoa, Kymensalo Nuorisoliittoa, Ruusala Työväen Sivistysliittoa, Sulonen Nuoria Kotkia ja Tiilikainen sos.dem. naisliikettä. Ehdotetuista henkilöistä eivät Ruusala, Sulonen ja Kymensalo kuulu nykyiseen kasvatustoimikuntaan, joten heidät olisi samalla nimitettävä toimikunnan jäseniksi.

Edellä esitetyn ehdotuksen mukaisesti tulisi kasvatustoimikunnan kokoonpanoksi: Reino Oittinen (puh.joht.), Arvi Hautamäki (varapuh.joht.), Pauli Burman (siht.), Yrjö Kallinen, Väinö Liukkonen, Paavo Kuosmanen, Helvi Raatikainen, Viljo Rantala, Meeri Kalavainen, Mauno Koivisto, Jaakko Rantanen, Urpu Vihavainen, Ulla Tiilikainen, Sakari Kiuru, Olavi Hurri, Lauri Teivainen, Aatto Väyrynen, Väinö Ruusala, Pentti Kymensalo ja Pentti Sulonen.

Kasvatustoimikunnan kokoonpanoa ei toimikunnan kokouksessa muulta osin käsitelty.

Liite nro 4/Työk. 1.

Puoluetoimikunnalle

Sos.-dem. puolueen kasvatustoimikunta esittää kasvatustoimikunnan ohjesäännön 7 §:n muuttamista siten, että toimikunnan työvaliokunnan puheenjohtajana toimisi puolueen opintosihteeri.

Ohjesäännön 7 §:n 3 mom. kuuluu nykyisessä muodossaan seuraavasti:

"Työvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtajana kasvatustoimikunnan puheenjohtaja, sihteerinä puolueen opintosihteeri sekä viisi jäsentä työväen keskusjärjestöjen piiristä."

Kasvatustoimikunta esittää mainitun momentin muuttamista seuraavasti:

"Työvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtajana puolueen opintosihteeri sekä viisi jäsentä työväen keskusjärjestöjen piiristä."

Näin muutettuna kuuluu ohjesäännön 7 § seuraavasti:

"Toimikunnan valmistavana ja toimeenpanevana elimenä on sen työvaliokunta, joka käyttää päätäntävaltaa toimikunnan antamien yleisten ohjeiden mukaan.

Työvaliokunnan tehtävänä on esittää toimikunnalle yleinen toimintasuunnitelma sekä esityksiä yleisen valistustyön tehostamiseksi järjestöväen keskuudessa.

Työvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtajana puolueen opintosihteeri sekä viisi jäsentä työväen keskusjärjestöjen piiristä."

Muutosesityksen perusteluna kasvatustoimikunta esittää, että kasvatustoimikunnan puheenjohtajan osallistuminen koulutus- ja opintotyön käytännöllisestä järjestelystä huolehtivan työvaliokunnan toimintaan ei ole välttämätöntä. Ohjesäännön ehdotettu muutos takaa työvaliokunnalle joustavammat toimintaedellytykset kuin nykyisin.

Liite nro 57/Tntk.1.

ALUSTAVA SUUNNITELMA PUOLUEEN KOULUTUS- JA OPINTOTYÖN SUORITTAMISEKSI v. 1959

Koulutus- ja opintotyön organisatorinen kehittäminen

Sos.-dem. puolueen kasvatustoimikunnan toiminnan elvyttämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Kasvatustoimikunnan tehtävänä on ohjesääntönsä mukaan olla puoluetoimikunnan asiantuntijaelimenä työväenliikettä koskevissa kasvatuskysymyksissä. Se siis toimii työväen kulttuuripoliittisena neuvotteluelimenä ja koko kansanvaltaisen työväenliikkeen koulutus- ja opintotyön yhteiselimenä, joka käsittelee tämän työn keskeisiä periaatteita. Koulutus- ja opintotyön käytännöllinen järjestely keskitetään toimikunnan työvaliokunnalle.

Koulutus- ja opintotyön järjestämiseksi kiinteälle keskitetylle pohjalle on pyrittävä perustamaan piiritoimikuntien yhteyteen opintojaostot, ja siellä missä opintojaostoja jo on perustettu, niiden toimintaa on elvytettävä. Piirien opintojaostojen tehtävänä on piirikurssien ja luentopäivien järjestäminen ja koko piirin alueella perusjärjestöissä tapahtuvan opintotoiminnan tukeminen ja järjestäminen. Opintojaostoihin pidetään jatkuvasti kiinteätä yhteyttä. Niiden tulee säännöllisesti informoida puoluetoimistoa kaikista piirinsä alueella toteutettavaksi suunnitelluista toimenpiteistä koulutus- ja opintotyön alalla.

Kunnallisjärjestöjen ja TSL:n paikallisosastoina toimivien opintojärjestöjen yhteistoimintaa on tehostettava. Tässä tarkoituksessa laaditaan yhdessä TSL:n kanssa suunnitelma sos.-dem. kunnallisjärjestöjen vetämiseksi opintojärjestöjen toimintaan. Niillä paikkakunnilla, joilla opintojärjestöä ei vielä ole, on ao. kunnallisjärjestöjen tutkittava mahdollisuuksia opintojärjestöjen perustamiseksi.

Opintokerhotoiminta on viime aikoina laimentunut (vv. 1956-57 niitä oli toiminnassa 131, ja 30.12.-58 vain 68 ilmottautui TSL:n kerhorekisteriin). Opintokerhojen perustamisen tärkeyttä on korostettava, ja niiden toimintaa on tuettava entistä voimakkaammin. Yhteistyössä TSL:n kanssa pyritään vuoden aikana järjestämään piireittäin opintokerhojen perustamis- ja elvyttämiskiertueita siten, että esim. viikon aikana järjestetään seitsemän tilaisuutta aina yhden piirin alueella niillä paikkakunnilla, joissa odotetaan olevan edellytyksiä opintokerhotoiminnan aikaansaamiseen.

Puolueosastoja ja kunnallisjärjestöjä kehoitetaan perustamaan keskustelukerhoja opinto- ja kasvatustyön ulottamiseksi niiden jäsenten keskuuteen, jotka eivät ota osaa varsinaisten opintokerhojen työhön.

Keskustelukerhojen toimintaa tuetaan toimittamalla niiden käytettäväksi tarvittavaa alustus- ym. aineistoa.

Organisatorisissa järjestelyissä kiinnitetään erityistä huomiota sos.-dem. puolueen heikkoihin alueisiin (maantieteellisessä mielessä).

Opintoasiamiesverkosto, joka keväällä -58 käsitti 97 asiamiestä, on tarkistettava ja sitä on pyrittävä laajentamaan. Opintoasiamiesten aikaisemmin suoritettu kortistointi on uudistettava siten, että kortistosta käy ilmi myös opintoasiamiesten toiminta. Samalla on inventoitava opintotyön piirissä käytettävissä olevat ohjaajat ja luennoitsijat.

Koulutus- ja opintotyön käytännöllinen toteuttaminen

Puolueen piirissä tapahtuva koulutus- ja opintotyö rakentuu kahteen päälinjaan: 1) puoluetyöntekijäin koulutus, 2) varsinaisen jäsenistön kasvatus- ja opinto-ohjaus.

Puolueen piirissä suoritettu kurssitoiminta on yleensä tähdännyt sekä käytännöllisten valmiuksien kehittämiseen, esim. järjestö- ja kunnallistiedon opetuksen avulla, että teoreettisen tiedon antamiseen, esim. sosialismin ja sosialidemokratian periaatteiden opetuksen avulla. Kun monissa tapauksissa on kurssien kestoaikaa jouduttu taloudellisista ja käytännöllisistä syistä supistamaan mahdollisimman lyhyeksi, on tiiviin ohjelman puitteissa ehditty eri teemoja käsitellä vain jokseenkin pintapuolisesti. Tehokkuuden lisäämiseksi on tarkoituksenmukaista keskittää kurssitoimintaa suorittamalla edellämainittu linjajako.

Puoluetyöntekijäin koulutukseen on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Uusien toimitsijavoimien kasvatus, tehtävissä jo olevien jatkokoulutus ja kunnallismieskoulutus kaipaavat syventämistä ja tehostamista. Lisäksi on kiinnitettävä huomio puolueaktiivien ts. puolueen "luottamushenkilöiden" kouluttamiseen. Työpaikoilla ja kentällä yleensäkin tarvitaan puoluejäseniä, jotka ovat saaneet koulutuksen mielipiteenjohtamisessa, ihmisten käsittelyssä ja sosialidemokratian periaatteiden ja puolueen käytännön politiikan propagoimisessa. Tällaisen erityiskoulutuksen saaneiden puolueaktiivien joukon tulisi muodostua jäsenistön rungoksi, kestäväksi pohjaksi, jolle myös aktiivinen järjestötoiminta rakentuu.

Varsinaisen laajan jäsenistön keskuudessa suoritettava koulutus- ja opintotyö keskittyy lähinnä tiedollisen opetuksen antamiseen yleisistä kysymyksistä työväenliikkeen piirissä, sosialidemokratian perus-kysymyksistä, kansanvallan perusteista, teollistuvasta uudesta yhteiskunnasta, kulttuuripolitiikasta, kansainvälisistä kysymyksistä jne. Tämän opetustoiminnan tavoitteena on jäsenistön kehittäminen niin, että tuloksena on vastuuntuntoisia ja itsenäiseen harkintaan pystyviä so-

sialidemokraatteja, jotka aktiivisesti osallistuvat kansanvaltaisen työväenliikkeen moninaisiin pyrintöihin, ja sen kautta toimivat yhteiskunnallisen, taloudellisen ja kultturellisen elämän kehittämiseksi.

Kun kurssitoiminnan laajentaminen edellämainitun linjajaon toteuttamiseksi ei ole taloudellisista syistä kaikissa tapauksissa mahdollista, on linjajakoa pyrittävä toteuttamaan kurssien sisäisenä järjestelynä. Esim. puolueen keskuskurssien ohjelma laaditaan sellaiseksi, että se tarjoaa jaosto- ja ryhmätyöskentelyn muodossa mahdollisuuden linjajakoisen, tehokkaan koulutuksen antamiseen.

Perusjärjestöjen, kunnallisjärjestöjen, piirien, puolueen keskuskurssien ja puclueopistokurssien ohjelman uudelleen järjestely on ensi tilassa suoritettava siten, että kurssit porrastetaan selvästi tarkan ja huolellisesti laaditun kokonaissuunnitelman pohjalta. Kurssiohjelmien tulee niveltyä saumattomasti toisiinsa niin että opiskelu voi jatkua ylemmällä kurssilla vaivattomasti siitä, mihin alemmalla kurssilla päädytään. Samassa yhteydessä saadaan enemmän tai vähemmän vanhentuneet kurssiohjelmat uudistetuiksi nykyisen puoluetoiminnan vaatimuksia vastaaviksi. Puolueen piirissä tapahtuva kurssitoiminta vaatii perusteellista tarkistusta, jonka toteuttamiseksi on syytä ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin asettamalla toimikunta työtä suorittamaan. Ensimmäisenä tehtävänä on toimeenpanna nykyisen kurssitoiminnan sisällöllinen tutkimus, minkä jälkeen voidaan ryhtyä muotoilemaan kokonaissuunnitelmaa, jonka tulee olla valmiina sovellettavaksi viimeistään syksystä 1959 alkaen. Sama koskee luentopäiviä, joiden tulee niveltyä varsinaiseen kurssitoimintaan.

Huhtikuussa järjestetään Helsingissä T-lehdistön nuorille toimittajille viikon kestävä sanomalehtimieskurssi. Puolueen juhlavuoden ohjelmaan kuuluu edelleen elokuussa järjestettävä 2-viikkoinen puoluekurssi. ~~Syyskuussa järjestetään aikuiskasvatuskonferenssi.~~

Puolueyhdistysten vuosikokousten jälkeen myöhemmin keväällä pyritään niin monella paikkakunnalla kuin mahdollista järjestämään uusille toimihenkilöille (puheenjohtajille, sihteereille ja rahastonhoitajille) luentotilaisuuksia, joissa käsitellään järjestötehtäviin liittyviä teknillisiä kysymyksiä.

Luento- ja esitelmätilaisuuksien järjestämisessä on puoluetoimistosta käsin annettava tehokasta tukea perus- ja kunnallisjärjestöille. Tämän ohjelmakohdan kehittämiseksi laaditaan vuotta 1959 varten joukko alustuksia, jotka käsittelevät - mikäli mahdollista - yleisiä periaatteellisia kysymyksiä, kuten esim. demokratian ongelmia, hyvinvointival-

tiota, suomalaisen kansanvallan peruspiirteitä, sosialistisen ja sosialidemokraattisen talouspolitiikan suhdetta jne. ~~Nämä alustukset lähetetään aina yksi kutakin kuukautta kohden perus- ja kunnallisjärjestöille käsiteltäväksi. Kunkin kuukauden teemaa olisi samanaikaisesti käsiteltävä myös T-lehdistössä, jolloin se tulisi hyvin monelta taholta valotetuksi ja jäsenistön huomio todellakin saataisiin siihen kiinnittymään.~~

Opintotyössä tullaan käsittelemään kansainvälisiä kysymyksiä enemmän kuin mitä parina viime vuonna on tehty. Maailmanpoliittisia tapahtumia ja kansainvälisen työväenliikkeen toimintaa selostavaa ja pohtivaa aineistoa lähetetään säännöllisesti sekä perus- ja kunnallisjärjestöille että T-lehdistölle.

Yhteistoiminnassa TSL:n kanssa järjestetään opinto-ohjaajien ja ohjelmaohjaajien koulutustilaisuuksia. Samalla kun pyritään uudistamaan opinto- ja koulutusohjelmaa, on laadittava ennusteita opinto-ohjaajatarpeesta tulevina vuosina uusien ohjaajien kouluttamissuunnitelmien pohjaksi.

Puolue- ja piiritoimistojen hallussa olevien havaintovälineiden luetteloinnin suoritetaan ensi tilassa. Elokuva- ja rainakoneita tarvitaan ja käytetään havainnollistamassa esityksiä. Uusien rainojen hankkiminen sisältyy ensi vuoden ohjelmaan. Eritoten kansainvälisten kysymysten käsittelyn yhteydessä tarvittavia filmejä pyritään lainaamaan muualta.

TIIVISTELMÄ:

Organisatoriset tehtävät

- Kasvatustoimikunnan toiminnan tehostaminen
- Piirien opintojaostojen organisointi
- Opintoasiamiesverkoston täydentäminen
- Opintokerhotoiminnan vireyttäminen
- Keskustelukerhojen perustaminen

Kurssitoiminta

- Kokonaissuunnitelma puolueen kurssitoiminnan uudistamiseksi
- 2-viikkoinen puoluekurssi (elokuussa)
- T-lehdistön nuorempien toimittajien koulutuskurssi (huhtikuussa)
- ~~Aikuiskasvatuskonferenssi (~~syyskuussa)
- Toimitsijoiden opintopäivät (lokakuussa)
- Tuetaan piirijärjestöjen ja kunnallisjärjestöjen kurssitoimintaa

Opintokerhotyö

- Yhdessä TSL:n ja piirijärjestöjen kanssa organisoidaan piireittäin suoritettavia iskumatkoja kiinnostuksen herättämiseksi opintokerhotyöhön
- Sanomalehtipropagandaa tehostetaan
- Opinto-ohjaajien kouluttaminen

Valistustoiminta

- juhlavuoden ohjelmassa määritellyt valistustoimintaan liittyvät tehtävät
- ~~Kuukausittain~~ Neljännesvuosittain tapahtuva alustusten lähettäminen eri teemoista perus- ja kunnallisjärjestöille
- Kansainvälisten kysymysten pohtiva ja kommentoiva käsittely T-lehdistössä ja puolueosastoissa
- Havaintovälineiden lisääminen ja parantaminen

Liite n:o 6/Työk.1.

Opinto- ja kasvatustyön tehostaminen

- Alustus piirikokouksille -

Sosialidemokraattisen Puolueen kuusikymmentä taistelujen vuotta ovat täynnä voittoisan työväenliikkeen saavutuksia suomalaisen yhteiskunnan taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten olojen parantamiseksi. Sosialidemokraattinen puolueväki toteaa tyydytyksellä työnsä tuloksien kantaneen moninkertaisen sadon. Paljon on työtä ollut, paljon on tuloksia saavutettu, ja yhteiskuntamme rakennustyö jatkuu. Tässä kuusi vuosikymmentä kestäneessä aktiivisessa puoluetyössä ovat sosialidemokratian suuret periaatteet viitoittaneet tietämme. Voimanlähteenä on ollut aatteellinen vakaumus, joka henkisenä pääomanamme on kannustanut meitä toimimaan yhteiskuntamme parhaaksi.

Puolueen voima perustuu siihen henkiseen panokseen, jonka sen jäsenistö voi yhteiseen taisteluumme antaa. Ei ole liioiteltua sanoa, että panoksemme ratkaisee koko yhteiskuntamme tulevaisuuden. Tämän päivän suomalainen yhteiskunta tarvitsee herkeämätöntä työtämme, ja tässä ensiarvoisen tärkeässä työssä tarvitsemme voimakasta aatteellista näkemystä tehtävämme toteuttamisessa. Tämän ymmärtäen on puolue aina pyrkinyt kasvattamaan itseään, kehittämään jäsenistöään tiedollisesti henkisen pääoman kartuttamiseksi. Nyt puolueen juhlavuonna tämä sisäisen kehittämisen tarve on entistä tärkeämpänä tullut esille. Viimeksi kuluneina levottomina vuosina kansanvaltaisen sosialidemokratian periaatteet ovat kestäneet siihen kohdistetut iskut. Puolueen jäsenistön henkinen pääoma on ollut voimakas. On kuitenkin avoimesti myönnettävä, että monien puoluejäsenten kohdalla on aatteellinen tietous himmentynyt, ja siten on itsekäs, henkilöpyyteiden sävyttämä toiminta päässyt vaikuttamaan puolueen sisällä. Tämä ilmiö ei suinkaan ole ollut nähtävissä yksinomaan oman jäsenistömme piirissä. Aikamme rikkinäisyys, taloudellisten etunäkökohtien ajaminen, keskinäisen luottamuksen puute ja kansanvaltaisuuden periaatteiden loukkaaminen ovat olleet koko suomalaisen yhteiskunnan kipeitä ongelmia. Puolueemme periaattei en mukaisesti on meidän pyrittävä omalta osaltamme tarttumaan yhteiskuntamme sisäistä ja ulkonaista yhtenäisyyttä jäytäviin suuriin ongelmiin. Meidän on osoitettava kestävien arvojen olevan yhä olemassa. Vain voimakkaalla aatteellisella työllä voimme päästä etenemään. Tehtävänämme on tarttua aatteellisiin suurtehtäviin. Siten viitoitamme tietä tulevaisuuteen yhteiskuntaamme rakentavana voimana.

Suurista tehtävistä ei ole puutetta. Meidän on pyrittävä henkisen pääoman lisäämisen kautta kasvattamaan itseämme näiden tehtävien suo-

rittamiseen. Taloudellinen uudistustaistelu, kansanvallan lujittaminen ja toiminta yhteiskuntamoraalin kohottamiseksi ovat suuria tehtäviä. Niissä me onnistumme parhaiten tehostamalla toimintaamme aatteellisen ja sivistyksellisen kasvatuksen alalla.

Puolueen koulutus- ja opintotyö rakentuu kahteen päälinjaan, puoluetyöntekijäin koulutukseen sekä jäsenistön kasvatus- ja opintotyöhön. Näiden tehostamiseen on nyt ryhdyttävä entistä ponnekkaammin. Tavoitteena on puolueväen kehittäminen niin, että tuloksena on tehtävistään tietoisia, vastuuntuntoisia ja itsenäiseen harkintaan pystyviä sosialidemokraatteja, jotka aktiivisesti osallistuvat kansanvaltaisen työväenliikkeen pyrintöihin ja sen kautta toimivat yhteiskunnallisen, taloudellisen ja sivistyksellisen elämän kehittämiseksi.

Edellä olevan perusteella Sos.-dem. Puoluetoimikunta esittää piirikokouksen päätettäväksi seuraavaa:

1) Sosialidemokraattisen puolueen toiminnan perustana on pidettävä jäsenistön valveutuneisuuden kehittämistä kansanvaltaisessa hengessä, jäsenistön tiedollisen valmiuden kehittämistä koko laajuudessaan ja eetillisen katsomustavan syventämistä sosialidemokratian periaatteiden mukaisesti.

2) Jäsenistön keskuudessa suoritettavaa opinto- ja kasvatustoimintaa tehostetaan kaikissa muodoissaan. Piiritoimikuntien valistusjaostojen toimintaa kehitetään siten, että edellämainittuihin päämääriin tähtäävät pyrkimykset saadaan toteutetuiksi parhaalla mahdollisella tavalla.

Tämän vuoksi on piiritoimikuntien valistusjaostojen kiinnitettävä erityistä huomiota piirin alueella tapahtuvan valistus- ja opintotoiminnan tehostamiseen. Kunnallis- ja perusjärjestöjen opintotoimintaa on tuettava, opintokerhoja perustettava ja opintoasiamiesverkostoa täydennettävä, keskustelukerhoja perustettava, ja kaikessa järjestötoiminnassa on kehitettävä mahdollisuuksia aatteellisen keskustelun ja pohdinnan syventämiseksi.

Sosialidemokraattinen Puoluetoimikunta

Opinto- ja kasvatustyön tehostaminen

- Alustus piirikokouksille -

Sosialidemokraattisen Puolueen kuusikymmentä taistelujen vuotta ovat täynnä voittoisan työväenliikkeen saavutuksia suomalaisen yhteiskunnan taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten olojen parantamiseksi. Sosialidemokraattinen puolueväki toteaa tyydytyksellä työnsä tuloksien kantaneen moninkertaisen sadon. Paljon on työtä ollut, paljon on tuloksia saavutettu, ja yhteiskuntamme rakennustyö jatkuu. Tässä kuusi vuosikymmentä kestäneessä aktiivisessa puoluetyössä ovat sosialidemokratian suuret periaatteet viitoittaneet tietämme. Voimanlähteenä on ollut aatteellinen vakaumus, joka henkisenä pääomanamme on kannustanut meitä toimimaan yhteiskuntamme parhaaksi.

Puolueen voima perustuu siihen henkiseen panokseen, jonka sen jäsenistö voi yhteiseen taisteluumme antaa. Ei ole liioiteltua sanoa, että panoksemme ratkaisee koko yhteiskuntamme tulevaisuuden. Tämän päivän suomalainen yhteiskunta tarvitsee herkeämätöntä työtämme, ja tässä ensiarvoisen tärkeässä työssä tarvitsemme voimakasta aatteellista näkemystä tehtävämme toteuttamisessa. Tämän ymmärtäen on puolue aina pyrkinyt kasvattamaan itseään, kehittämään jäsenistöään tiedollisesti henkisen pääoman kartuttamiseksi. Nyt puolueen juhlavuonna tämä sisäisen kehittämisen tarve on entistä tärkeämpänä tullut esille. Viimeksi kuluneina levottomina vuosina kansanvaltaisen sosialidemokratian periaatteet ovat kestäneet siihen kohdistetut iskut. Puolueen jäsenistön henkinen pääoma on ollut voimakas. On kuitenkin avoimesti myönnettävä, että monien puoluejäsenten kohdalla on aatteellinen tietous himmentynyt, ja siten on itsekäs, henkilöpyyteiden sävyttämä toiminta päässyt vaikuttamaan puolueen sisällä. Tämä ilmiö ei suinkaan ole ollut nähtävissä yksinomaan oman jäsenistömme piirissä. Aikamme rikkinäisyys, taloudellisten etunäkökohtien ajaminen, keskinäisen luottamuksen puute ja kansanvaltaisuuden periaatteiden loukkaaminen ovat olleet koko suomalaisen yhteiskunnan kipeitä ongelmia. Puolueemme periaattei en mukaisesti on meidän pyrittävä omalta osaltamme tarttumaan yhteiskuntamme sisäistä ja ulkonaista yhtenäisyyttä jäytäviin suuriin ongelmiin. Meidän on osoitettava kestävien arvojen olevan yhä olemassa. Vain voimakkaalla aatteellisella työllä voimme päästä etenemään. Tehtävänämme on tarttua aatteellisiin suurtehtäviin. Siten viitoitamme tietä tulevaisuuteen yhteiskuntaamme rakentavana voimana.

Suurista tehtävistä ei ole puutetta. Meidän on pyrittävä henkisen pääoman lisäämisen kautta kasvattamaan itseämme näiden tehtävien suo-

rittamiseen. Taloudellinen uudistustaistelu, kansanvallan lujittaminen ja toiminta yhteiskuntamoraalin kohottamiseksi ovat suuria tehtäviä. Niissä me onnistumme parhaiten tehostamalla toimintaamme aatteellisen ja sivistyksellisen kasvatuksen alalla.

Puolueen koulutus- ja opintotyö rakentuu kahteen päälinjaan, puoluetyöntekijäin koulutukseen sekä jäsenistön kasvatus- ja opintotyöhön. Näiden tehostamiseen on nyt ryhdyttävä entistä ponnekkaammin. Tavoitteena on puolueväen kehittäminen niin, että tuloksena on tehtävistään tietoisia, vastuuntuntoisia ja itsenäiseen harkintaan pystyviä sosialidemokraatteja, jotka aktiivisesti osallistuvat kansanvaltaisen työväenliikkeen pyrintöihin ja sen kautta toimivat yhteiskunnallisen, taloudellisen ja sivistyksellisen elämän kehittämiseksi.

Edellä olevan perusteella Sos.-dem. Puoluetoimikunta esittää piirikokouksen päätettäväksi seuraavaa:

1) Sosialidemokraattisen puolueen toiminnan perustana on pidettävä jäsenistön valveutuneisuuden kehittämistä kansanvaltaisessa hengessä, jäsenistön tiedollisen valmiuden kehittämistä koko laajuudessaan ja eetillisen katsomustavan syventämistä sosialidemokratian periaatteiden mukaisesti.

2) Jäsenistön keskuudessa suoritettavaa opinto- ja kasvatustoimintaa tehostetaan kaikissa muodoissaan. Piiritoimikuntien valistusjaostojen toimintaa kehitetään siten, että edellämainittuihin päämääriin tähtäävät pyrkimykset saadaan toteutetuiksi parhaalla mahdollisella tavalla.

Tämän vuoksi on piiritoimikuntien valistusjaostojen kiinnitettävä erityistä huomiota piirin alueella tapahtuvan valistus- ja opintotoiminnan tehostamiseen. Kunnallis- ja perusjärjestöjen opintotoimintaa on tuettava, opintokerhoja perustettava ja opintoasiamiesverkostoa täydennettävä, keskustelukerhoja perustettava, ja kaikessa järjestötoiminnassa on kehitettävä mahdollisuuksia aatteellisen keskustelun ja pohdinnan syventämiseksi.

Sosialidemokraattinen Puoluetoimikunta

Liite n:o 7/Ink.k.

Alustus naispiirien vuosikokouksille

Sosialidemokraattisen puolueen perustamisesta tulee tänä vuonna kuluneeksi 60 vuotta. Juhlavuotta tullaan puolueen piirissä viettämään monin eri tavoin. Puolueosastojen vuosikokouksissa, kevään piirikokouksissa ym. tilaisuuksissa omistetaan tapahtumalle huomiota. Keväällä suoritetaan puolueen suurkeräys ja myöhemmin vuoden mittaan järjestetään puolueemme toiminnan rahoittamiseksi myös arpajaiset. Kesäkuussa puolue järjestää Porissa yhdessä Satakunnan piirin kanssa suuren 60-vuotisjuhlan, ja niin ikään maakuntajuhlat kaikkialla maassa saavat juhlavuodesta oman lisämerkityksensä. Syyskaudella ovat vuorossa kunnallisjärjestöjen ja puolueosastojen toimeenpanemat 60-vuotisjuhlat. Tämän ohella puolue kiinnittää erityistä huomiota jäsenhankintaan ja jäsenistönsä opinto- ja koulutustoimintaan. Tavoitteena on lisätä puolueen voimaa kaikilla sen työsaroilla.

Uskomme, että sosialidemokraattiset naiset tulevat tiiviisti ja aktiivisesti osallistumaan juhlavuoden toimintaan. Sos.-dem. puoluetoimikunta esittää, että naispiirijärjestöjen vuosikokouksissa käsiteltäisiin puolueen juhlavuoden merkitystä ja tehtäviä ja että piirikokous kehoittaisi

a) naisyhdistyksiä ja -jaostoja yhdessä työväenyhdistysten kanssa osallistumaan juhlavuoden aikana toimeenpantavien tilaisuuksien järjestelyyn sekä

b) ajoissa suunnittelemaan retkiä puolueen 60-vuotisjuhlille Poriin sekä piirikunnallisille maakuntajuhlille,

c) aktiivisesti osallistumaan puolueen suurkeräykseen ja arpajaisten hoitamiseen ja

d) muillakin toimenpiteillä työskentelemään puolueemme juhlavuoden onnistumiseksi ja sen tulevan toiminnan voimistamiseksi.

Sosialidemokraattinen Puoluetoimikunta

PÖYTÄKIRJA Sosialidemokraattisen Puoluetoimikunnan työvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän huoneessa Eduskuntatalossa 18. päivänä helmikuuta 1959 alkaen kello 9.30.

Saapuvilla kokouksessa olivat työvaliokunnan jäsenet Väinö Tanner, Olavi Lindblom, Kaarlo Pitsinki, Gunnar Henriksson, Väinö Leskinen, Rafael Paasio, Yrjö Rantala ja Meeri Kalavainen sekä puoluetoimiston toimihenkilöt Aarne Paananen ja Aatto Väyrynen.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Väinö Tanner ja sihteerinä Aatto Väyrynen.

1 §.

Erotettavia yhdistyksiä

Puolueneuvoston kokouksessa 29.11.58 tehtyyn erottamispäätökseen perustuen puolueen nimenkirjoittajat valtuutettiin antamaan puoluetoimikunnan puolesta seuraavat erottamisluvat:

a) Otsolan Sos.-dem. Työväenyhdistystä koskeva lupa Kymen läänin Sos.-dem. Piirin piiritoimikunnalle;

b) Joensuun Sosialidemokraattista Toveriseuraa koskeva lupa Joensuun Sosialidemokraattisen Piirin piiritoimikunnalle;

c) Sirkkamäen Sos.-dem. Työväenyhdistystä koskeva lupa Kuopion Sosialidemokraattisen Piirin piiritoimikunnalle;

Lupakirjeiden jäljennökset sekä erottamisasioita koskevat piiritoimikuntien kirjalliset pyynnöt ja selvitykset päätettiin ottaa liitteiksi pöytäkirjaan. (Liitteet n:ot 1,2,3,4,5,6,7,8 ja 9/Tvk.2.)

2 §.

Käsialalais-

Käsiteltiin pöytäkirjan liitteenä oleva Sos.-dem.

ten sos.-dem.naisten vierailu

Naisliiton kirje, jossa puoluetoimikuntaa pyydettiin nimeämään edustajansa eräiden Aasian maiden työväenpuolueita edustavien naisten Pohjoismaihin tapahtuvaa tutustumismatkaa koskeviin neuvotteluihin. (Liite n:o 10/Tvk.2.)

Puolueen edustajaksi neuvottelutilaisuuteen päätettiin lähettää puoluesihteeri Pitsinki.

3 §.

Jyväskylän Ty:n kirje

Käsiteltiin pöytäkirjan liitteenä oleva Jyväskylän Työväenyhdistyksen kirjelmä, jossa puoluetoimikunnalta pyydettiin lausuntoa Jyväskylän Festivaalikomitean jäseneksi valitun insinööri Jorma Sunellin edesottamuksia ja yhdistyksestä erottamista koskevassa asiassa.

Yhdistykselle osoitettavassa kirjeessä päätettiin tyytyä lyhyesti toteamaan, ettei puolueen johdolla ole erottamistoimenpiteen johdosta mitään huomautettavaa.

Kirjeet sekä asiaa koskeva insinööri Sunellin lausunnon jäljennös otettiin liitteiksi pöytäkirjaan. (Liitteet n:ot 11,12 ja 13/Tvk.2.)

4 §.

HTY:n 75-vuotisjuhla

Puoluetoimikunnan jäseniä päätettiin kehoittaa runsaslukuisesti osallistumaan Helsingin Työväenyhdistyksen 75-vuotisjuhlaan, johon juhlapuhujaksi oli pyydetty puolueen puheenjohtajaa.

Puoluetoimikunnan lahjan hankkiminen jätettiin puoluetoimiston tehtäväksi.

5 §.

Puolueen tilinpäätös

Puolueen tilinpäätös vuodelta 1958 päätettiin jättää taloudenhoitaja Paanasen esittelemässä muodossa tilintarkastajien tarkastettavaksi.

6 §.

Järjestöjen asiakirjamateriaalin arkistoiminen

Työväen Arkiston taholta esitettyä toivomusta noudattaen puolueosastoja päätettiin kehoittaa toimittamaan arkistoimiskelpoinen asiakirjamateriaali puoluetoimistoon, josta aineisto edelleen voitaisiin myydä tai muuten luovuttaa Työväen Arkiston kokoelmiin.

7 §.

Haapaveden Sd. Ty:n velat

Sen johdosta, että Haapaveden Sos.-dem. Työväenyhdistys oli ilmoittanut olevansa kykenemätön hoitamaan velkojensa korkoja ja lyhennyksiä, työvaliokunta oikeutti puoluetoimiston vastaamaan niistä, kuitenkin ehdolla, että mainitun yhdistyksen omistamaa työväentaloa ei ilman puolueen lupaa luovuteta talosta kiinnostuneille kommunistisille järjestöille.

8 §.

Savon Kansan Kirjapainon taloudellinen asema

Savon Kansan Kirjapainon taloudellisesta asemasta päätettiin hankkia tarkka numerollinen selvitys. Selvityksen hankkijoiksi valtuutettiin taloudenhoitaja Aarne Paananen ja toimitusjohtaja Eino Wuokko.

9 §.

Apurahaanomuksia

Väinö Voionmaan Opiston oppilaille Eino Laamaselle ja Teuvo Vataselle päätettiin antaa opiston johtajana suosittelema opintoapuraha 10.000 markkaa kummallekin.

10 §.

Ivalon Ty:n ja H:gin Sd. Naisyhdistyksen kirjeet

Ilmoitusasioina työvaliokunnan tietoon saatetuiksi merkittiin pöytäkirjan liitteinä olevat Ivalon Sos.-dem. Työväenyhdistyksen ja Helsingin Sos.-dem. Naisyhdistyksen kirjeet. (Liitteet n:ot 14,15 ja 16/Tvk.2.)

Ensiksi mainittuun päätettiin lähettää kirjeelli-

nen vastaus ja siinä lyhyesti todeta, että Pohjois-Norjaan rakennettavaa puunjalostuslaitosta koskevan suunnitelman hahmottumista toteuttamisasteelle voidaan pitää ratkaisevalta osin Sosialidemokraattisen Puolueen edustajien ansiona.

V a k u u d e k s i:

Väinö Tanner — Kaarlo Pitsinki

Aatto Väyrynen

Aatto Väyrynen

Liite n:o 1/Työk 2

Helsinki, 25.2.1959

Kymen läänin Sos.-dem. Piiri r.y.
Piiritoimikunta
K o t k a

Puoluetoimikunnalle osoitettuun kirjeeseenne viitaten ilmoitamme, että puoluetoimikunta on päättänyt antaa suostumuksensa toimenpiteisiin, joihin piirinne taholta on päätetty ryhtyä Otsolan Sos.-dem. Työväenyhdistyksen erottamiseksi piirin jäsenyydestä. Lopullista päätöstä tehtäessä on ratkaisun perusteet tarkoin yksilöitävä ja samalla erityisesti todettava, että piirin sääntöjen 5 §:n edellyttämät muodollisuudet on täytetty.

Puolueterveisin

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE r.y.
PUOLUETOIMIKUNTA

K.J. V.

Liite n:o 2/Työk 2

Helsinki, 18.2.1959.

Joensuun Sosialidemokraattinen Piiri r.y.
Piiritoimikunta
J o e n s u u

Puoluetoimikunnalle osoitettuun kirjeeseenne viitaten ilmoitamme, että puoluetoimikunta on päättänyt antaa suostumuksensa toimenpiteisiin, joihin piirinne taholta on ollut tarkoitus ryhtyä Joensuun Sosialidemokraattinen Toveriseura r.y:n erottamiseksi piirin jäsenyydestä. Lopullista päätöstä tehtäessä on ratkaisun perusteet tarkoin yksilöitävä ja samalla erityisesti todettava, että piirin sääntöjen 5§:n edellyttämät muodollisuudet on täytetty.

Puolueterveisin

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE r.y.
PUOLUETOIMIKUNTA

K.T.

Liite nro 3/Työk 2

Helsinki, 4.3.1959.

Kuopion Sosialidemokraattinen Piiri r.y.
Puijonkatu 23 A 10
K u o p i o

Puoluetoimikunnalle osoitettuun kirjeeseenne viitaten ilmoitamme, että puoluetoimikunta on päättänyt antaa suostumuksensa toimenpiteisiin, joihin piirinne taholta on ollut tarkoitus ryhtyä Sirkkamäen Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y:n erottamiseksi piirin jäsenyydestä. Lopullista päätöstä tehtäessä on ratkaisun perusteet tarkoin yksilöitävä ja samalla erityisesti todettava, että piirin sääntöjen 5 §:n edellyttämät muodollisuudet on täytetty.

Puolueterveisin

SUOMEN [illegible] P.Y.
PUOLUETOIMIKUNTA

Kauko Pitkänen Aarne Saarivalo

kinen.

SAAPUNUT 10/2 Liite nro 4/Työk 2
1959
KÄSITELTY 1 1959

KYMEN LÄÄNIN SOS.-DEM.
PIIRIJÄRJESTÖ r.y.
Kotka, Kotkankatu 7. Puhelin 12468
Postisiirtotili 37870

KOTKASSA 9.2.1959.

Sos.-dem. Puoluetoimikunta
H e l s i n k i .

Oheisena lähetämme pöytäkirjanotteen, jolla piiritoimikuntamme pyytää puoluetoimikunnan lausuntoa Otsolan Sos.-dem. työväenyhdistyksen erottamisasiassa piirimme jäsenyydestä.

Puoluetervein

Eero Haapalainen

Liite nro 57 Trk 2

O t e .

Pöytäkirja Kymen l. Sos.-dem. Piiri r.y:n piiritoimikunnan kokouksesta, joka pidettiin helmikuun 6 päivänä 1959 alkaen kello 18.oo piiritoimistossa.

Puheenjohtajana toimi Eino Honkanen ja sihteerinä Erkki Kuoppala, lisäksi olivat saapuvilla seuraavat piiritoimikunnan jäsenet: Einari Virtanen, Alli Lahtinen, Taito Lahti, Paavo Tiilikainen sekä varajäsenista Sulo Lehtonen ja Aatu Leskinen.

1 §

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

- - -

7 §

Koska Otsolan Sos.-dem. työväenyhdistys oli kokouksessaan 1.2.1959 äänestyksen jälkeen, äänimäärin 40-3, päättänyt olla noudattamatta puolueneuvoston 29.11.1958 tekemään päätökseen perustuvaa Viljo Pousin erottamista yhdistyksen jäsenyydestä, johon toimenpiteeseen piiritoimikunta oli 11.1.1959 pitämässään kokouksessa yhdistystä kehoittanut, päätti piiritoimikunta sääntöjensä 5 §:n mukaan yksimielisesti pyytää puoluetoimikunnan lausuntoa mainitun yhdistyksen erottamisesta piirin jäsenyydestä.
Pöytäkirja tältä osin luettiin ja hyväksyttiin.

- - -

Kokouksen piolesta

Eino Honkanen
puheenj.

Erkki Kuoppala
siht.

Otteen oikeaksi todistaa:

Erkki Kuoppala

Erkki Kuoppala

Sosiaalidemokraattinen Piiritoimisto

JOENSUU, Työväentalo
PUH. 2149.
Siirtotili n:o 80487.

SAAPUNUT 16/2 mp 1959
KÄSITELTY 1 1959

Liite n:o 6/Työk 2

Joensuussa 14 / 2 1959

Sos.dem Puoluetoimikunta
Paasivuorenkatu 3
Helsinki.

Joensuun sos.dem piirin piiritoimikunta,todettuaan ettei Joensuun sos.dem Toveriseura ry,jonka jäsen puolueneuvoston puolueesta eroittama kansanedustaja Vilho Turunen on,ole katsonut aiheelliseksi ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin puolueneuvoston päätöksen toimeenpanemiseksi,on päättänyt 13.2.1959 pitämässään kokouksessa eroittaa piirijärjestön jäsenyydestä Joensuun sos.dem Toveriseura ry:n.Piiritoimikunta esittää puoluetoimikunnalle,että se vahvistaisi kiireellisesti piiritoimikunnan päätöksen,sillä eroittamisella saattaa olla ratkaiseva merkitys 1.3.1959 kokoontuvan Joensuun sos.dem piirin naisten piirikokouksen voimasuhteita punnittaessa.

Toverillisin puolueterveisin

puolesta Joensuun Sosialidemokraattinen Piiri r.y. JOENSUU PIIRITOIMIKUNTA

Liitteenä:Joensuun sos.dem.piiri ry:n piiritoimikunnan 13.2-59 pitämän kokouksen pöytäkirjaote.

2000. 4. 58. KV

Liite nro 7/Työk 2

O T E

Pöytäkirja Joensuun Sosialidemokraattinen Piiri ry:n piiritoimikunnan piiritoimistossa helmikuun 13 päivänä 1959 pitämästä kokouksesta.Läsnä olivat piiritoimikunnan jäsenet Antti Juho Kosonen,Jalmari Väisänen, Eemil Kirkinen,Tommi Moilanen,Antti,O Pennanen,Erkki A Lappalainen,Paavo Tirronen ja varajäsenet Vieno Karvinen ja Eino Romppanen sekä piirisihteeri Kalervo Neiglick.Puhetta johti piiritoimikunnan puheenjohtaja Antti Juho Kosonen ja pöytäkirjan laati Kalervo Neiglick.

1 §.

Kokous todettiin niin kutsuunsa kuin osanottajiensa lukumääräänkin nähden päätösvaltaiseksi piiritoimikunnan kokoukseksi.

2 §.

Hyväksyttiin yksimielisesti kokouksen työjärjestys.

- - - - - - - - - - - - - - -

- - - - - - - - - - - - - - -

3 §.

Viitaten puolueneuvoston 29.11.1958 tekemään päätökseen puolueen vastaiseen toimintaan syyllistyneiden puolueen jäsenten eroittamisesta,joka päätös kuin myös nimiluettelo eroitettavista on tiedoitettu puolueosastoille puoluetoimikunnan kiertokirjeellä N: A 6/58, sekä 11.12-58 ja 29.12-58 tekemiinsä tiedusteluihin piiritoimikunta totesa,ettei Joensuun sos.dem Toveriseura ry,jonka jäsen puolueneuvoston eroittamispäätöksen alainen kansanedustaja Vilho Turunen on,ole noudattanut puolueneuvoston päätöstä.
Piiritoimikunta on kärsivällisesti odottanut Joensuun sos.dem Toveriseuran päätöstä mainitusta asiasta,mutta kun p.o.puolueyhdistys on vuosikokouksessaan 8.2.1959 todennut,ettei puolueneuvoston päätös anna aihetta toimenpiteisiin ja ottaen huomioon sen,että mainittu perusjärjestö on kieltäytynyt maksamasta piiri ja puolueveroja vuoden 1958 III ja IV neljänneksiltä,päätti piiritoimikunta yksimielisesti eroittaa puolueen korkeimman puoluekokousten välillä toimivan päätäntävalta elimen - puolueneuvoston,päätöksistä piittaamattoman Joensuun sos.dem Toveriseura ry:n piirijärjestön jäsenyydestä,joka samalla merkitsee koko järjestön eroittamista puolueesta ja alistaa päätöksensä puoluesääntöjen mukaisesti puoluetoimikunnan vahvistettavaksi.

Samalla piiritoimikunta päätti kehoittaa niitä Joensuun sos.dem Toveriseura ry:n jäseniä, jotka kunnioittavat puoluesääntöjä ja pätöksiä, siirtymään sellaisten perusjärjestöjen jäseniksi jotka eivät ole syyllistyneet organisoituun puolueen vastaiseen toimintaan.

Pöytäkirja edellä olevan pykälän kohdalta luettiin kokouksessa ja hyväksyttiin muutoksitta.

---

12 §.

Esityslistalla olleiden asioiden tultua käsitellyiksi julisti puheenjohtaja kokouksen päättyneeksi.

Pöytäkirjan vakuudeksi

A.J.Kosonen — Kalervo Neiglick.

A.J.Kosonen
puheenjohtaja

Kalervo Neiglick
sihteeri

Edellä olevan pöytäkirjan otteen oikeaksi todistavat:

Kansanedustaja
Joensuu

Toimistonhoitaja Joensuu
Työväentalo

Liite n:o 8/Tork 2

Kuopion Sosialidemokraattinen Piiri r.y.

KUOPIO, Puijonkatu 23. a 10. Ku 57140. 12359

Kuopiossa helmikuun 19 päivänä 1959.

Sosialidemokraattinen puoluetoimikunta
Helsinki

Sos. -dem. puolueneuvoston 29. 11. -58 tekemä puolueesta erottamispäätös koski myös Sirkkamäen Sos. -dem. Työväenyhdistys r. y:n jäsentä Mikko Hultia. Koska mainittu yhdistys kuuluu piirimme jäsenyyteen päätti piiritoimikunta 29. 12. -58 pitämässään kokouksessa tiedustella Sirkkamäen Sos. -dem. Työväenyhdistykseltä, että onko yhdistys ryhtynyt toimenpiteisiin puoluetoimiston kiertokirjeen n:o A 6/1958 mukaisessa järjestyksessä puolueneuvoston 29. 11. -58 tekemän päätöksen toteuttamiseksi. Yhdistys vastasi tämän kirjeen liitteenä seuraavalla pöytäkirjan otteella, josta selviää, ettei yhdistys aio toteuttaa puolueneuvoston tekemää päätöstä.

Koska Kuopion Sos. -dem. Piiri r. y:n piiritoimikunnan käsityksen mukaan on tapahtunut rikkomus, joka koskee piirin sääntöjen 5 §:ssä edellytettyjä tapauksia, niin on piiritoimikunta yksimielisesti todennut, ettei piiritoimikunta voi, yhdistyksen yleisen kokouksen tekemän päätöksen jälkeen, pitää piirin jäsenyydessä Sirkkamäen Sos. -dem. Työväenyhdistystä ja päätti piirin sääntöjen 5 §:n edellyttämässä järjestyksessä ensin pyytää asiasta puoluetoimikunnan lausunnon, jonka jälkeen piiritoimikunta käsittelee ja päättää asian lopullisesti.

Kuopion Sosialidemokraattinen Piiri r.y.

T. Pantakoski
Puheenjohtaja

Keijo Suksi
Piirisihteeri

Liite n:o 9/Ptk 2

Jäljennös.

Ote Sirkkamäen sos-dem.työväenyhdistyksen 14.12-58 pitämästä valmistamasta vuosikokouksesta. Puhettajohti Mikko Hult ja pöytäkirjan laati Martti Varis.

1 §.

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

11 §.

Esitettiin puoluetoimikunnan kirtokirje N:o A 6/1958 joka koski puolueneuvoston päätöstä n.s. oppositiossa olevieneroittamista puolueesta. Keskustelun jälkeen kokous hyväksyi yksimielisesti seuraavan päätöslauselman: Kokous toteaa, että ne henkilöt jotka puoluetoimikunta on merkinnyt eroitettujen listoille, eivät ole toimineet työväen liikkeen periaatteiden vastaisesti. Sos-dem. oppositio on ainoa ryhmä joka on ollut alkuperäisen taistelevan sosialidemokratian oikealla tiellä. Kokous hyväksyy kaiken sen toiminnan jota oppositio on harjoittanut ja toteaa ettei puolueneuvoston päätös anna aihetta ryhtyä mihinkään toimenpiteisiin, eikä näinollen erota yhdistyksen puheenjohtajaa Mikko Hulttia jäsenyydestä.

14 §.

Pöytäkirja luettiin ja hyväksyttiin heti.

Vakuudeksi

Mikko Hult Martti Varis

Otteen oikeaksi todistavat:

Sirkkamäessä tammikuun 4 p:nä 1959

Katri Varis Toivo Masalin

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Toivo Thalainen Eeti Tuästa.

Liite n:o 10/Tok. 2.

Sos.-dem. Naisliitto r.y.

Helsinki, Paasivuorenkatu 5
Postisiirtotilin n:o 6487
Puhelimet: Toimisto 77 29 86
Liittosihteeri 77 42 82
Järjestösihteeri . . . 77 66 05
Opintosihteeri 76 53 82
Taloudenhoitaja . . . 77 79 62
Kotitalousosasto . . . 77 01 90

TULEVAISUUS
Toimitus 77 66 05
Toimisto 77 29 86

Työväen Kukkasrahasto
Toimisto 77 29 86

Helsingissä helmikuun 13.pnä 1959

Sos.-dem. Puoluetoimikunta
Paasivuorenkatu 3

Pohjoismaiden sos.-dem. naisjärjestöjen yhteistyökomitea on esittänyt kutsun neljän Aasian maan työväenpuolueille lähettää kaksi naista kustakin maasta tutustumiskäynnille pohjoismaihin. Vierailun järjestely on jo ollut käynnissä yli vuoden ajan. Kutsut lähetettiin Birman, Indoneesian, Ceylonin ja Japanin puolueille ja periaatteessa myönteiset vastaukset on saatu kaikilta ja Japani ja Ceylon ovat jo ilmoittaneet osanottajiensa nimet. Sosialistinen Nuorisointernationaali lähettää vielä lisäksi yhden edustajan, joten osanottajia tulee kaikkiaan yhdeksän. Vierailu kestää kaikkiaan kolme kuukautta ja kussakin maassa viivytään kolme viikkoa. Alkamisajaksi on sovittu huhtikuun 7 päivä, jolloin vierailijat saapuvat Tanskaan. Retkikunta saapuu Suomeen toukokuun 20 pnä ja viipyy täällä kesäkuun 11 päivään.

Matkan aikana on tarkoitus tutustua kussakin maassa naisten järjestöjen toimintaan ja rakenteeseen, osuustoimintaan, ammattiyhdistysliikkeeseen, sosiaaliseen lainsäädäntöön ja vapaaehtoiseen sosiaaliseen toimintaan, aikuiskasvatukseen ja yleensä niihin olosuhteisiin, joissa ihmiset elävät. Kun ohjelma on näin laaja, on eri maiden kohdalla valittu eri toiminnanhaaroja, joihin niissä erikoisesti tutustutaan. Suomen kohdalla on sovittu, että tällaisina erikoiskohteina tulee olemaan kulutusosuustoiminta, maataloudellinen tuotannollinen osuustoiminta, kodinhoitajatoiminta, ammattikasvatus, naisten kasvatus- ja opintotoiminta ja naisjärjestöjen rakenne ja toiminta.

Matkan rahoittaminen on suoritettu siten, että Ruotsin ja Tanskan sos.-dem. naiset ovat keränneet varat osanottajien matkakulujen maksamiseen kotimaistaan Pohjolaan ja matkat täällä maasta toiseen. Tähän tarkoitukseen on myös anottu avustusta UNESCOlta

ta, mutta vaikka sitäkään ei saataisi, on matkojen osalta rahoitus kunnossa. Kunkin maan tehtäväksi jää huolehtia retkikunnan oleskelusta ja matkoista omassa maassaan.

Retkikunnasta huolehtiminen on meidän maassamme lähinnä Sos.-dem. Naisliiton asia. Ohjelma on kuitenkin niin monipuolinen, että sen laatimiseen tarvitaan asiantuntemusta usealtakin eri taholta. Käännymme sen vuoksi puoleenne ja pyydämme teitä nimeämään henkilön, joka voisi olla mukana ohjelmaa laatimassa ja keskustelemassa vierailun järjestämisestä. Mikäli teillä on mahdollisuus auttaa esim. vieraanvaraisuuden muodossa, tai muuten osallistua retkikunnan aiheuttamiin kustannuksiin, niin se suuresti helpottaisi Sos.-dem. Naisliiton mahdollisuuksia hoitaa tämä vierailu mahdollisimman onnistuneesti.

Sos.-dem. Naisliiton toimistossa opintosihteeri Irja Salmela hoitaa vierailun järjestämistä, joten pyydämme ilmoittamaan, niin pian kuin asia on teillä käsitelty, kenet olette nimenneet neuvottelemaan asiasta. Pyydämme edustajaanne saapumaan keskustelemaan asiasta Hotelli Ursulan lounashuoneeseen, Paasivuorenkatu 1 tk:n 23 päivänä klo 15.

Toivoen myötämielistä suhtautumistanne ehdotukseemme merkitsemme

toverillisesti tervehtien

Sos.-dem. Naisliitto r.y.

Hilkka Kauppinen

Tämä kirje on lähetetty seuraaville järjestöille:

Sos.-dem. Puoluetoimikunta
Kulutusosuuskuntien Keskusliitto
KK:n Naiset-Mukaan toimikunta
SAK:n Naisjaosto
TUL:n naistoimikunta
Työväen Sivistysliitto
Lomaliitto
Työväen Matkailuliitto
Ensi Kotien Liitto
Koteja Vanhuksille
Äitien Lomahuolto

Jyväskylän
Työväenyhdistys r.y.
KAUPPAKATU 30

Vaihde 47 50
Konttori } 14 29
Isännöitsijä }
Kansanravintolat 10 40
Tealteriravintola 47 53 (I luok. rav.)

SAAPUNUT 12 12 mr 1959 Liite n:o 11/Työk 2.
TÄSTÄ

Jyväskylä, helmi kuun 11 pnä 1959.

Sos.-dem. Puoluetoimikunta.

Helsinki.

Tiedustelemme arv. puoluetoimikunnan kantaa seuraavassa asiassa: Yhdistyksemme jäsen insinööri Jorma Sunell on valittu Jyväskylän Festivaalikomitean jäseneksi. K.o. komiteaan kuuluu erialaisten järjestöjen jäseniä, mutta täällä ei ainakaan mikään sosialidemokraattinen järjestö ole siellä edustettuna. Jorma Sunell on myös yksityisenä henkilönä antanut suostumuksensa ko. tehtävään.

Kuten on yleisesti tiedossa, niin näitä festivaaleja on pidetty eri maissa ja viimeksi viime vuonna ne pidettiin Moskovassa. Juhlien voimakkaimpana tukijana on ollut aina kommunistiset järjestöt, vaikka niiden järjestelyissä on aina saattanut olla mukana muitakin järjestöjä. Suomen kohdalta propagandan festivaaleihin nähden hoitaa Helsingissä oleva päämaja ja esim. Nuorisojärjestöjen edustajistossa olevat helsinkiläiset, meikäläiset toverit voinevat selostaa asiaa lähemmin organisation kannalta.

Kun johtokuntamme sai tiedon lehtiuutisen perusteella, että Jorma Sunell oli suostunut jäseneksi em. komiteaan, niin se antoi Unto Kurosen tehtäväksi pyytää asiasta lausunto Jorma Sunell´ilta, jonka keskustelun jälkeen asia otettiin uudestaan käsiteltäväksi johtokunnassa. Johtokunta esitti yhdistyksen 28.12.-58 pidetylle kokoukselle, että Jorma Sunell erotettaisiin yhdistyksestä, koska hän johtokunnan käsityksen mukaan on mukana kommunistien organisoimassa toiminnassa. Yhdistyksen kokous hyväksyi johtokunnan esityksen keskustelun jälkeen.

Kokouksen jälkeen Jorma Sunell on selostanut asiaa vielä kirjällisesti johtokunnalle (kirjeen jäljennös seuraa ohessa), jonka johdosta johtokunta päätti tiedustella puoluetoimikunnan kantaa siinä suhteessa onko festivaalitoiminta kommunistista toimintaa. Muutoin Sunell´in toimintaan nähden yhdistyksessämme ei ole huomauttamista, vaikka hän onkin siirtynyt kommunistien leiristä yhdistyksemme piiriin.

Puolueterveisin/

JYVÄSKYLÄN TYÖVÄENYHDISTYS r.y.

Paavo Pantanen.

Liite n:o 12/Tok 2

Jäljennös.

Jyväskylän Työväenyhdistykselle.

Ollessani estyneenä saapumasta yhdistyksemme joulukuun kokoukseen 28.12.1958 klo. 10.00, ja sanotussa kokouksessa käsiteltiin erottamistani yhdistyksemme jäsenyydestä, jonka 30.12.1958 ilmestyneen Työn Voima lehdessä olleen kokousselostuksen mukaan olisi ollut yksimielinen erottamisen kannalla. Haluan tuoda julki seuraavaa: Jouluaattona klo 9. ilmoitti Unto Kuronen allekirjoittaneelle että yhdistyksen johtokunnassa on käsitelty erottamistani, ja edellä mainitun Unto Kurosen tehtäväksi oli annettu ilmoittaa allekirjoittaneelle, haluanko erota puolueesta tai festivaalikomiteasta, ilmoitin, että haluan toimia molemmissa, koska en ole havainnut mitään ristiriitaa em. toimintojen välillä. Ja lisäksi mainitsin, että allekirjoittanutta kuultaisiin ennenkuin asiasta mitään päätettäisiin.

Voinen mainita etten ole havainnut festivaalitoiminnassa minkään puolueen toimintaa. Kaiken kaikkiaan nyt festivaalikaupunkina on Vien ja ns. puolueettoman maan johtavat henkilöt ovat antaneet tukensa tälle hankkeelle. Festivaali on nuorison ja rauhan juhla. En katso tämän häiritsevän toimintaani yhdistyksessämme sillä festivaalit ovat ohi jo elokuussa. Niinpä toivonkin, että saisin toi mia edelleen yhdistyksessämme koko kansan ja erikoisesti työväen paremman huomisen puolesta.

Jyväskylässä, 5.2.1959.

Jorma Sunell

Jorma Sunell

K.T. H.

Liite n:o 13/Työk 2

Helsinki, 25.2.1959

Jyväskylän Työväenyhdistys r.y.
Kauppakatu 30
JYVÄSKYLÄ

Sosialidemokraattinen Puoluetoimikunta on saanut ilmoituksenne insinööri Jorma Sunellin erottamisesta Jyväskylän Työväenyhdistys r.y:n jäsenyydestä. Ilmoitus on merkitty tiedoksi Puoluetoimikunnan työvaliokunnan pöytäkirjaan, johon samalla on tehty merkintä siitä, ettei puolueen johdolla ole erottamistoimenpiteen johdosta mitään huomautettavaa. Yhdistyksellänne on sääntöjen 3 §:ssä lähemmin määrätty yhdistyksen vapaaseen harkintaan perustuva oikeus sellaisten jäsenten erottamiseen, jotka toimivat vastoin yhdistyksen tarkoitusta tai muuten toiminnallaan ja käyttäytymisellään vahingoittavat yhdistystä.

Puolueterveisin

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE r.y.
PUOLUETOIMIKUNTA

K. T. H. L.

SAAPUNUT 10/2 1959 Liite n:o 14/Tark 2.
KÄSITELTY / 1959

Sosialidemokraattinen Puoluetoimikunta
Paasivuorenkatu 3.
Helsinki.

Vastauslinja.

Asia: Työllisyystilanne Inarin kunnassa:

Ivalon Sos.dem.työväenyhdistys ry. käsitteli vuosikokouksessaan 7.2.1959 Inarin kunnan alueella vallitsevaa työllisyystilannetta ja päätti yksimielisesti saattaa Sos.dem. eduskuntaryhmän ja puolueneuvoston tietoon seuraavaa:

1. Olemme suurella mielenkiinnolla seuranneet Pohjois-Norjan Kirkkoniemeen suunnitellun puunjalostustehtaan rakentamiseen liittyviä neuvotteluja.
   Kun tietääksemme asia on jätetty molempien maiden hallituksille hyväksyttäväksi toivomme, että Sos.dem. eduskuntaryhmä tekee voitavansa rakennushankkeen toteuttamisen puolesta. Inarin kunnan alueella vallitseva jatkuva työttömyyden uhka saataisiin kokonaan poistetuksi ko. tehtaan valmistumisen ~~yhteydessä~~ jälkeen.

2. Kun Inarin kunnan alueella on toistaiseksi kaikki metsätyöt seisauksissa ja tästä johtuen työttömiä n.300-400 miestä on tilanne muodostunut kestämättömäksi.
   Kun kuntamme alueella nyt käynnissä olevat työllisyystyöt eivät voi tarjota kaikille tarvitseville työtä, katsomme välttämättömäksi, että eduskunta ryhmä ja puoluetoimikunta pyrkii kaikin keinoin edistämään hankkeita, joilla taataan jatkuvaa työtä Inarin kunnan asukkaille.

Ivalossa helmikuun 9 päivänä 1959

Puolueterveisin

Ivalon Sos-dem. Työväenyhdistys r.y.

Kaarlo Siikkinen — Kaarlo Säynäsen
Lahja Koutsaw. — J. Hämäläinen

Liite n:o 15/Työv.2.

Helsinki, 1.4.1959

Ivalon Sos.-dem. Työväenyhdistys r.y.
I v a l o

Helmikuun 9 päivänä 1959 päivättyyn kirjeeseenne viitaten ilmoitamme, että työllisyystilannetta Inarin kunnassa koskevat toivomuksénne olivat esillä helmikuun 18 päivänä pidetyssä Puoluetoimikunnan työvaliokunnan kokouksessa ja että ne päätettiin ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon koskettelemianne asioita edelleen hoidettaessa. Puolueen johdon käsitys on, että Pohjois-Norjaan rakennettavan puunjalostuslaitoksen hahmottumista toteuttamisasteelle voidaan pitää ratkaisevalta osin puolueemme edustajien ansiona. Kysymyksessä olevan koko maankin kannalta merkittävän hankkeen joutuisaa toteuttamista tullaan puolueen taholta asianomaisissa julkisissa elimissä jatkuvasti korostamaan.

Puolueterveisin

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE r.y.
PUOLUETOIMIKUNTA

Kaarlo Pitsinki

Liite n:o 16/Tvk. 2.

Sos.-dem. Puoluetoimikunnalle

Helsingin Sos.-dem. Naisyhdistys ilmoittaa, että se eräänä S.Sosialidemokraattisen Puolueen perusjärjestönä on toimeenpannut Sos.-dem. Puolueneuvoston Puoluetoimikunnalle ja sen kautta perusjärjestöille antaman määräyksen ja erottanut 10.2.-59 pitämässään vuosikokouksessa jäsenyydestään ns. Sos.-dem. oppositioon siirtyneen, puolueelle eduskuntaehdokkaana antamansa lojaalisuussitoumuksensa rikkoneen Martta Salmela-Järvisen.

Erottaminen tapahtui äänestyksen jälkeen äänimäärin 86-69. Koska nämä numerot eivät selvästi ilmaise yhdistyksen jäsenistön todellista kantaa, on syytä selvennykseksi mainita, että tuohon 69:ään erottamista vastustavaan ääneen sisältyy lähes 50 sellaista jäsentä, jotka olivat hyväksytyt marraskaan alusta yhtenä 56-jäsenen nippuna yhdistykseen vain vuosikokousta ajatellen Martta Salmela-Järvistä tukemaan.

Helsingissä helmikuun 16 pnä 1959

Sosialidemokraattisin terveisin

Helvi Lindblom
puheenjohtaja

Tyra Tömgren
sihteeri

PÖYTÄKIRJA Sosialidemokraattisen Puoluetoimikunnan työvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän huoneessa Eduskuntatalossa 1. päivänä huhtikuuta 1959 alkaen kello 14.30.

Saapuvilla kokouksessa olivat työvaliokunnan jäsenet Olavi Lindblom, Onni Hiltunen, Kaarlo Pitsinki, Gunnar Henriksson, Väinö Leskinen, Rafael Paasio, Yrjö Rantala ja Meeri Kalavainen sekä puoluetoimiston toimihenkilöt Valde Nevalainen, Aarne Paananen, Olavi Hurri ja Aatto Väyrynen.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Olavi Lindblom ja sihteerinä Aatto Väyrynen.

1 §.

Erotettavia yhdistyksiä

Puolueneuvoston kokouksessa 29.11.58 tehtyyn erottamispäätökseen perustuen puolueen nimenkirjoittajat valtuutettiin antamaan puoluetoimikunnan puolesta seuraavat erottamisluvat:

a) Salon Ammattiyhdistysväen Sos.-dem. Yhdistystä ja Laitilan Työväenyhdistys Sampo I:tä koskeva lupa Turun läänin eteläinen Sos.-dem. Piirin piiritoimikunnalle;

b) Vihtiläjärven Työväenyhdistystä koskeva lupa Satakunnan Sosialidemokraattisen Piirin piiritoimikunnalle;

c) Jyväskylän Työväenyhdistystä koskeva lupa Vaasan läänin itäisen vaalipiirin Sosialidemokraattisen Piirin piiritoimikunnalle;

d) Helsingin Ammattiyhdistysväen Sosialidemokraattista Yhdistystä, Sosialidemokraattisia Maatalousmiehiä, Vallilan Sosialidemokraattista Naisyhdistystä ja Sos.-dem. Virkanaisten Klubia koskeva lupa Helsingin Sos.-dem. Piirin piiritoimikunnalle.

Lupakirjeiden jäljennökset sekä erottamisasioita koskevat piiritoimikuntien kirjalliset pyynnöt ja selvitykset päätettiin ottaa liitteiksi pöytäkirjaan. (Liitteet n:ot 1,2,3,4,5,6,7,8,9 ja 10/Tvk.3.)

2 §.

Juhlavuoden toimintakilpailut

Kuultiin järjestösihteeri Nevalaisen selostus puolueen 60-vuotisjuhlavuoden toimintakilpailuja koskevista järjestelyistä. Selostuksen johdosta syntyneessä keskustelussa puoluetoimistoa kehoitettiin pyrkimään arpajaisten osalta siihen, että myyntipalkintoja jaettaisiin vain niille, jotka toimittavat tilityksensä puoluetoimistoon määräpäivään mennessä. Selostuksessa mainitut, pöytäkirjan liitteestä lähemmin selviävät järjestely- ja määrärahaehdotukset hyväksyttiin muutoin sellaisinaan. (Liite n:o 11/Tvk.3.)

3 §.

Ptk:n julkilausuma

Hyväksyttiin pöytäkirjan liitteestä lähemmin selviävä ehdotus suunniteltua jäsenhankintarynnäkköä koskevaksi puoluetoimikunnan julkilausumaksi. Julkilausuman teksti päätettiin saattaa julkisuuteen puolueen pää-äänenkannattajan ja kaikkien piirilehtien välityksellä. (Liite n:o 12/Tvk.3.)

4 §.

Juhlamerkki

Puolueen 60-vuotistaipaleen merkeissä päätettiin valmistuttaa yleisölle myytäväksi 100.000 kappaletta numeroilla 60 varustettua hopeanväristä vuosimerkkiä. Merkin hinnaksi vahvistettiin 100 mk/kpl.

5 §.

Avustus Koskenkorvan Ty:lle

Taloudelliseen ahdinkoon joutuneelle Koskenkorvan Työväenyhdistykselle päätettiin puolueen varoista myöntää 50.000 markan suuruinen avustus.

Työvaliokunnan jäsenen Väinö Leskisen vastustettua toimenpidettä ja ilmoitettua sitä vastaan eriävän mielipiteensä näistä seikoista päätettiin tehdä merkintä pöytäkirjaan.

6 §.

Maria Sinisalon eläke

Puolueen palveluksesta eroavalle pääkirjanpitäjä Maria Sinisalolle päätettiin myöntää elinikäinen eläke, jonka määräksi vahvistettiin 40.340 markkaa kuukaudelta.

7 §.

Maria Sinisalon erojaisjuhla ja -lahja

Puoluetoimisto oikeutettiin ryhtymään toimenpiteisiin asianmukaisen ja arvokkaan erojaisjuhlan järtämiseksi puolueen palveluksesta eläkkeelle siirtyvälle pääkirjanpitäjä Maria Sinisalolle. Erojaislahjan hankkiminen jätettiin taloudenhoitaja Aarne Paanasen tehtäväksi.

8 §.

Pääkirjanpitäjän kiinnittäminen

Uudeksi pääkirjanpitäjäksi puoluetoimistoon päätettiin kiinnittää kirjanpitäjä Oili Paananen Haapajärveltä. Hänen kuukausipalkakseen päätettiin hyväksyä tässä yhteydessä 50.000 mk/kk. Samalla tehtiin periaatepäätös siitä, että palkka myöhemmin korotetaan 55.000 mk:ksi/kk.

9 §.

Työväen Akatemian apurahat

Työväen Akatemialle päätettiin lahjoittaa 100.000 markkaa käytettäväksi opintoapurahoiksi oppilaitoksen II vuosikurssin parhaimmille oppilaille.

10 §.

Vaasan et. piirin piirisihteerin palkka

Vaasan läänin eteläisen vaalipiirin Sos.-dem. piiritoimikunnan anomus, joka koski piirisihteerin palkan korottamista 4.000 á 5.000 markalla kuukaudessa, pää-

tettiin jättää pöydälle.

11 §.

Parkanon työväentalokiinteistön vuokraaminen

Merkittiin tiedoksi, ettei työvaliokunnalla ollut huomautettavaa Satakunnan Sos.-dem. Piirin ja Parkanon Työväenyhdistyksen kesken sovitusta suunnitelmasta, jonka mukaan Parkanon työväentalokiinteistö vuokrataan paikalliselle työväen urheiluseuralle Parkanon Pontevalle.

12 §.

Eräitä vappujuhlien puhujakysymyksiä

Keskusteltiin vappujuhlien järjestämiseen liittyvistä käytännön kysymyksistä. SAK:n puheenjohtajalle Reino Heinoselle päätettiin esittää toivomus, että hän esiintyisi juhlapuhujana Helsingissä Mäntymäellä järjestettävässä puolueen vappujuhlassa. Onni Peltoselle päätettiin ilmoittaa, ettei työvaliokunta pidä suotavana hänen esiintymistään vappupuhujana samassa juhlassa, johon toiseksi puhujaksi pyydetään puolueesta erotettavaksi määrättyä Impi Lukkarista, vaan että Peltosen olisi kieltäydyttävä tehtävästä.

13 §.

Norjan LO:n 60-vuotispäivä

Ilmoitusasiana työvaliokunnan tietoon saatetuksi merkittiin, että Norjan ammattiyhdistysliikkeen keskusjärjestölle oli sen 60-vuotismerkkipäivän johdosta lähetetty puolueen puolesta tervehdyssähke.

V a k u u d e k s i:

Olavi Lindblom. Kaarlo Pitsinki

Olavi L i n d b l o m Kaarlo P i t s i n k i

Aatto Väyrynen

Aatto Väyrynen

Liite nro 1/työk 3.

Helsinki, 1.4.1959

Turun läänin eteläinen Sos.-dem. Piiri r.y.
Piiritoimikunta
T u r k u

Puoluetoimikunnalle osoitettuun kirjeeseenne viitaten ilmoitamme, että puoluetoimikunta on päättänyt antaa suostumuksensa toimenpiteisiin, joihin piiritoimikunta katsoo olevansa pakotettu ryhtymään Salon Ammattiyhdistysväen Sos.-dem. yhdistys r.y:n sekä mahdollisesti myös Laitilan Työväenyhdistys Sampo I r.y:n erottamiseksi piirin jäsenyydestä. Lopullisia päätöksiä tehtäessä on ratkaisun perusteet tarkoin yksilöitävä ja samalla kummassakin tapauksessa erityisesti todettava, että piirin sääntöjen 5 §:n edellyttämät muodollisuudet on täytetty.

Puolueterveisin

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN T.S.

Kaarlo Pitsinki Aarne Saarinen

Liite n:o 2/Trk 3

Helsinki, 1.4.1959

Satakunnan Sosialidemokraattinen Piiri r.y.
Piiritoimikunta
P o r i

Puoluetoimikunnalle osoitettuun kirjeeseenne viitaten ilmoitamme, että puoluetoimikunta on päättänyt antaa suostumuksensa toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on sulkea Vihtiläjärven Työväenyhdistys r.y. piirijärjestön ja puolueen ulkopuolelle. Tähän lausuntoon ja kirjeessänne mainittuun piiritoimikunnan päätökseen viitaten asiassa olisi nyt tehtävä lopullinen erottamispäätös ja siinä erityisesti todettava, millä perusteilla ja mihin sääntöjen pykälään nojautuen ratkaisu on tapahtunut. Päätös voitaneen sen jälkeen toimittaa asianmukaisin pöytäkirjanottein erotetun yhdistyksen tietoon.

Puolueterveisin

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE r.y.

Kauko Pitkäniemi Aimo Aaltonen

Liite nro 3/Työk 3

Helsinki, 1.4.1959.

Vaasan l. it. vlp. Sos.-dem. Piiritoimikunta
Kauppakatu 30
J y v ä s k y l ä

Puoluetoimikunnalle osoitettuun kirjeeseenne viitaten ilmoitamme, että puoluetoimikunta on päättänyt antaa suostumuksensa toimenpiteisiin, joihin piiritoimikunnalla on tarkoitus ryhtyä Jyväskylän Työväenyhdistys r.y:n erottamiseksi piirin jäsenyydestä. Lopullista päätöstä tehtäessä on ratkaisun perusteet tarkoin yksilöitävä ja samalla erityisesti todettava, että piirin sääntöjen 5 §:n edellyttämät muodollisuudet on täytetty.

Puolueterveisin

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE r.y.

Kaisa Pitsinki Mauno Tiainen

Liite n:o 4/Työk. 3

Helsinki, 1.4.1959

Helsingin Sos.-dem. Piiri r.y.
Piiritoimikunta
H e l s i n k i

Puoluetoimikunnalle osoitettuun kirjeeseenne viitaten ilmoitamme, että puoluetoimikunta on päättänyt antaa suostumuksensa toimenpiteisiin, joihin piiritoimikunnalla on tarkoitus ryhtyä Helsingin Ammattiyhdistysväen Sos.-dem. yhdistys r.y:n, Sos.-dem. Maatalousmiehet r.y:n, Vallilan Sos.-dem. Naisyhdistys r.y:n ja Sos.-dem. Virkanaisten Klubi r.y:n erottamiseksi piirin jäsenyydestä. Lopullista päätöstä tehtäessä on ratkaisun perusteet tarkoin yksilöitävä ja samalla erityisesti todettava, että piirin sääntöjen 5 §:n edellyttämät muodollisuudet on täytetty.

Puolueterveisin

Kauko Pitkäniemi

TURUN L. ETEL.
SOS.-DEM. PIIRI R.Y.
TURKU
Eerikinkatu 30 – Puhelin 14 405
Postisiirtotili N:o 37220

14 3 mr 1959 Liite n:o 57 Tok. 3

Turussa maaliskuun 12 pnä 1959

Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen
Puoluetoimikunnalle.

Salon Ammattiyhdistysväen Sos.-dem. yhdistys r.y. on Turun etel. Sos.-dem. Piirin Piiritoimikunnan saaman tiedon mukaan käsitellyt maaliskuussa pitämässään kokouksessa putkiasentaja Maunu Tähtisen erottamisasiaa, jolloin yhdistys Puolueneuvoston päätöksen velvoitteesta huolimatta on jättänyt Maunu Tähtisen erottamatta. Piiritoimikunnan maaliskuun 8 päivänä 1959 pitämässä kokouksessa on asiaa käsitelty ja tällöin päätetty kehoittaa mainittua yhdistystä antamaan asiasta kirjallisen selityksen piiritoimikunnalle huhtikuun 1 päivään 1959 mennessä. Koska tuntuu todennäköiseltä ettei asiaa yhdistyksessä uudelleen käsitellä ja vaikka käsiteltäisiinkin niin syntyisi entisenlainen päätös, pyytää piiritoimikunta Puoluetoimikunnalta piirijärjestön sääntöjen 5 §:n edellyttämää lausuntoa siltä varalta, että Salon Ammattiyhdistysväen Sosialidemokraattinen yhdistys r.y. jouduttaisiin erottamaan piirijärjestön jäsenyydestä.

Laitilan ty. Sampo I ei ole piiritoimikunnan helmikuun 16 päivänä 1959 antamasta kehoituksesta huolimatta vielä käsitellyt Aleksanteri Sannen erottamista koskevaa asiaa. Yhdistykselle on piiritoimikunta päättänyt antaa asiasta uuden kehoituksen, jossa yhdistykselle on annettu aikaa huhtikuun 1 päivään 1959 mennessä käsitellä asia. Siltä varalta, jos yhdistys tekisi asiasta kielteisen päätöksen, että Laitilan ty. Sampo I r.y. jouduttaisiin erottamaan piirijärjestön jäsenyydestä pyytää piiritoimikunta Puoluetoimikunnalta piirijärjestön sääntöjen 5 §:n mukaista lausuntoa.

Puolueterveisin

Turun l. etel. Sos.-dem. Piiri r.y.

Piiritoimikunta

Turun läänin eteläinen
Sos.-dem. Piiri r.y.

Jorma Salo
Puheenjohtaja

Joel Viheriäranta
Piirisihteeri

SATAKUNNAN
SOS.-DEM. PIIRIJÄRJESTÖ R.Y.
PORI, ANNANKATU 13
PUHELIN 3058

Piirisihteerin kotipuhelin 5591
Postisiirtotili 37340

SAAPUNUT 20/8 n/ 1959
KÄSITELTY 1 1959

Liite n:o 6/Työk. 3

Sosialidemokraattiselle Puoluetoimikunnalle.

Sosialidemokraattinen Puolueneuvosto päätti kokouksessaan 29.11.-58, että eräät puolueerikkomuksiin syyllistyneet henkilöt on erotettava myös perusjärjestöjen jäsenyydestä. Erotettavien ryhmään kuului myös Kankaanpään kunnasta oleva Vihtiläjärven Työväenyhdistyksen jäsen, kansanedustaja Arvo Sävelä.

Piiritoimikunta lähetti 27.1. 1959 Vihtiläjärven Työväenyhdistykselle liitteenä seuraavan kirjelmän, jossa se kehoitti yhdistystä määräaikaan mennessä määrittelemään kantansa Puolueneuvoston päätökseen nähden. Kun minkäälaista vastausta ei määräaikana eikä sen jälkeenkään ole saapunut, katsoi piiritoimikunta yksimielisesti kokouksessaan 27.2. 1959 Vihtiläjärven Työväenyhdistyksen eronneeksi puolueesta, sekä alistaa päätöksensä puoluetoimikunnan vahvistettavaksi.

Mainittakoon, että paikkakunnalle on perustettu uusi puolueyhdistys, jonka jäsenet haluavat kunnioittaa puoluesääntöjä ja tehtyjä päätöksiä.

Porissa 17. päivänä maaliskuuta 1959

Satakunnan Sosialidemokraattinen Piiri ry

Vihtori Fallila
Puheenjohtaja

Väinö Vilponiemi
Piirisihteeri

Liite nro 7/Työv 3

Jäljennös.

Vihtiläjärven Työväenyhdistys ry
V i h t i l ä j ä r v i

Hyvät Toverit.

Suomen Sosialidemokraattinen Puolueneuvosto käsitteli kokouksessaan 29.11.1958 puolueemme sisäistä toimintaa koskevia kysymyksiä sekä päätti kehoittaa puolueen toimeenpanemia elimiä valvomaan, että eräät puolueen hajoitustyöhön ja puoluerikkomuksiin syyllistyneet jäsenet erotetaan perusjärjestöjen jäsenyydestä. Erotettavien luettelossa on myös yhdistyksenne jäsem, kansanedustaja Arvo Sävelä.

Kun Piiritoimikunta ei tähän mennessä ole saanut ilmoitusta siitä, että Puolueneuvoston päätös kansanedustaja Arvo Sävelän osalta olisi pantu täytäntöön, niin kehoitamme yhdistystämne viipymättä käsittelemään asiaa ja tekemään päätöksensä. Ellei Piiritoimikunta ole viimeistään 10 päivänä helmikuuta 1959 saanut asianomaista ilmoitusta, katsomme yhdistyksenne suhtautuvan kielteisesti Puolueneuvoston päätökseen.

Porissa 27 päivänä tammikuuta 1959

SATAKUNNAN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PIIRI ry
P i i r i t o i m i k u n t a

Vihtori Fallila
Vihtori Fallila
Puheenjohtaja

Väinö Vilponiemi
Väinö Vilponiemi
Piirisihteeri

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Aarne Laulainen

Eila Vahlström

Liite n:o 8/Työk 3

Jyväskylässä 23.3.-59.

Sos.-dem. Puoluetoimikunta.
Helsinki.

Viitaten 29.11.-58 pidetyn Puolueneuvoston päätökseen, jonka perusteella piiristämme valittu kansanedustaja Impi Lukkarinen olisi eroitettava puolueesta.
Jyväskylän työväenyhdistys, jonka kautta kansanedustaja Impi Lukkarinen kuuluu puolueeseen, ei kuitenkaan ole Puoluetoimikunnan kehoituksesta huolimatta eroittanut mainittua henkilöä.
Tämän johdosta piiritoimikunta asiaa käsiteltyään päätti, piirin sääntöjen 5 pykälään nojautuen pyytää Puoluetoimikunnan lausunnon Jyväskylän työväenyhdistyksen eroittamiseksi puolueesta.

Puolueterveisin.

Vaasan läänin itäisen vaalipiirin
Sosialidemokraattinen Piiri r.y.

Feliks Lahtinen
Feliks Lahtinen
puheenjohtaja

Tauno Kähkönen
Tauno Kähkönen
sihteeri

Liite n:o 9/Työk 3

Jyväskylässä 23.3.-59

Jyväskylän työväenyhdistys r.y.

Jyväskylä

Piiritoimikunta on kokouksessaan käsitellyt kirjelmänne, jossa ilmoitetaan, että Jyväskylän työväenyhdistys on 28.12.-58 pitämässä kokouksessa päättänyt olla eroittamatta jäsenyydestään kansanedustaja Impi Lukkarista, joka Puolueneuvoston päätöksen mukaisesti olisi eroitettava.
Tämän johdosta piiritoimikunta yksimielisesti päätti Puolueneuvoston ja Puoluetoimikunnan kiertokirjeeseen A 6/58 viitaten ilmoittaa Jyväskylän työväenyhdistykselle, että yhdistys ei saa ottaa vastaan kansanedustaja Impi Lukkarisen puolueelle ja piirille tarkoitettuja jäsenmaksuja vuoden 1959 alusta lähtien. Mikäli mainitulta henkilöltä on jäsenmaksut jo ehditty perimään on ne viipymättä hänelle palautettava.

Puolueterveisin.

Feliks Lahtinen

Tauno Kähkönen

HELSINGIN SOS.-DEM. PIIRI r.y.
PAASIVUORENKATU 5 HUONE ~~13~~ 15
PUH. 771182 — 776507
POSTISIIRTOTILI 20392

Liite n:o 10/Työv.3

Sosialidemokraattinen Puoluetoimikunta

H e l s i n k i

Puolueneuvoston viime kokouksessa tehtyyn erottamispäätökseen ja sen toteuttamisesta myöhemmin annettuihin Puoluetoimikunnan kirjeellisiin ohjeisiin viitaten ilmoitamme, että Helsingin Sos.-dem. Piiriin kuuluvat Helsingin Ammattiyhdistysväen Sosialidemokraattinen Yhdistys r.y., Sosialidemokraattiset Maatalousmiehet r.y., Vallilan Sosialidemokraattinen Naisyhdistys r.y. ja Sos.-dem.Virkanaisten Klubi r.y. ovat kieltäytyneet erottamasta jäsenyydestään eräitä Puoluetoimikunnan ohjeissa erotettaviksi määrättyjä Sos.-dem. Opposition neuvottelukunnan ja Sos.-dem.Opposition eduskuntaryhmän jäseniä. Kun päätösten ja ohjeiden rikkominen on tapahtunut tietoisena siitä, että sellaiseen menettelyyn syyllistyviä puolueosastoja vastaan ryhdyttäisiin viipymättä piirin sääntöjen 5 §:ssä mainittuihin vastatoimenpiteisiin, ei jatkuva odottelu ja uusien kehoitusten antaminen enää vastaisi tarkoitustaan. Piiritoimikuntamme onkin tullut siihen tulokseen, että sen on tämän jälkeen pakko erottaa sanotut puolueosastot piirin jäsenyydestä. Ennen asian lopullista ratkaisemista hankittavan lausunnon Puoluetoimikunta voinee antaa ensi tilassa.

Helsingissä 21 maaliskuuta 1959

Helsingin Sos.-dem.Piiri r.y.

Piiritoimikunta

Yrjö Rantala

Ragnar Lönnqvist

Liite n:o 11/Tvk.3

E h d o t u s

JUHLAVUODEN TOIMINTAKILPAILUT

Puoluetoimikunnan päätöksen mukaisesti tullaan juhlavuotena järjestämään toimintakilpailuja perus-, kunnallis- ja piirijärjestöjen sekä jäsenistän kesken. Jäsenille toimeenpannaan erikseen kilpailut 1) jäsenhankinnassa, 2) juhlavuoden rintamerkkien myynnissä ja 3) arpojen myynnissä. Järjestöjen kilpailut sen sijaan kestävät koko loppuvuoden ja keskeinen paremmuus ratkaistaan kokonaistuloksen perusteella, joka muodostuu eri toimintakohteista hankittujen pisteiden perusteella.

JÄSENTEN VÄLISET KILPAILUT

1. Jäsenhankintakilpailu alkaa huhtikuussa ja kestää vuoden loppuun saakka. Pisteitä uusista jäsenistä annetaan jäljempänä olevan N:o 1 taulukon mukaisesti. Viidelle parhaalle jäsenhankkijalle, jotka voittaneet järjestöt saavat keskuudestaan nimetä, annetaan ilmainen Skandinavian matka.

2. Puolueen 60-vuotisjuhlamerkin myynnistä annetaan 20 parhaalle myyjälle n. 2.000:- arvoinen muistoesine.

3. Arpojen myynnissä toimeenpannaan erilaisia kilpailuja entisen käytännön mukaisesti. Jokaisesta 300 kpl. myydystä erästä annetaan hopeinen teelusikka. Kolmelle parhaalle myyjälle koko maassa annetaan 100.000:- - 50.000:- arvoiset palkinnot. Niinikään järjestetään asiamiehille arpajaiset, joissa on palkintoina pesukoneita, pölynimureita, sähköparranajokoneita jne. Arvontaan pääsee osalliseksi jokainen vähintään 300 arpaa myynyt asiamies niin monella osuudella, kuinka monta 300 kpl. erää on myynyt. Niinikään asiamiehet saavat asianmukaisen myyntipalkkion.

PERUSJÄRJESTÖJEN SARJA

Jäsenhankinta (Taulukko N:o 1)		pistettä
Jäsenverojen sääntöjen mukainen tilittäminen vuosineljänneksittäin	100	"
Vappu- ja juhlamerkkien myynti. Jokaisesta jäsenmäärän yli myydystä kappaleesta	5	"
Arpojen myynti. Jokaisesta tavoitteen (10 arpaa a/100:- jäsentä kohden) yli myydystä kappaleesta ..	5	"
Suurkeräys. Tavoite 500:- jäsentä kohden. Sen yli menevältä jokaiselta sadalta	5	"

Opintoasiamies valittu ja ilmoitettu TSL:oon ja Puoluetstoon	50	pistettä
Opintokerho perustettu ja ilmoitettu TSL:oon ...	300	"
Juhlien, yhteislaulutilaisuuksien yms. järjest.	200	"
Retkeilystä, osallistumisesta puolueen lippu- ja maakuntajuhliin, osanotosta riippuen	200-500	"

Mikäli jäsenmäärän edellyttämä tavoite keräys- ja myyntityössä on jäänyt saavuttamatta, rasitetaan yhdistyksen pistetiliä kahdella miinuspisteellä jokaista tavoitteen alle jäänyttä laskentayksikköä (jäsentä) kohden.

KUNNALLISJÄRJESTÖJEN SARJA

Kilpailu on muuten sama kuin perusjärjestöilläkin, paitsi jäsenhankinnan osalta noudatetaan taulukkoa N:o 2. Niinikään kunnallisjärjestöille annetaan jokaisesta kilpailun aikana perustetusta yhdistyksestä 300 pistettä.

PALKINNOT

Molemmissa sarjoissa (kunnallis- ja perusjärjestöt) kahdellekymmenelle parhaalle annetaan palkintona seinällä pidettävä suurikokoinen, läpimitaltaan 25 cm, metallinen puolueen merkki, johon kaiverretaan asianmukainen omistuskirjoitus.

PIIRIJÄRJESTÖJEN KILPAILU

Piirijärjestöt kilpailevat kahdessa sarjassa. Suurten piirien sarjaan kuuluvat: Helsinki, Uusimaa, Turku, Satakunta, Hämeenlinna, Tampere, Kymi ja Jyväskylä. Pienten piirien sarja: Mikkeli, Kuopio, Pohjois-Karjala, Vaasa, Kokkola, Oulu, Kainuu ja Lappi. Tuloksen määräämiseksi käytetään molemmissa sarjoissa samaa taulukkoa:

Jäsenhankinta. Lähtökohtana 1958 viimeinen neljännes. Jokaisesta uudesta jäsenestä	5	pistettä
Yhdistysten lukumäärän lisäys	100	"
Jäsenverojen sääntöjen mukainen tilittäminen vuosineljänneksittäin	500	"
Vappu- ja juhlamerkkien myynti. Jokaisesta jäsenmäärän yli myydystä kappaleesta	1	"
Arpojen myynti. Jokaisesta tavoitteen (10 arpaa a/100:- jäsentä kohden) yli myydystä kappaleesta	1	"
Suurkeräys. Tavoite 500:- jäsentä kohden. Sen yli menevältä jokaiselta sadalta	1	"
Kurssitoiminta. Piirin, Kunnallis- ja perusjärjestöjen kurssit, kunnallispäivät, pitäjäkokoukset, neuvottelukokoukset jne.	300-50	"

Mikäli jäsenmäärän edellyttämää tavoitetta keräys- ja myyntityössä ei saavuteta, tulee miinuspisteitä taulukon edellyttämässä suhteessa.

Piirit voivat järjestää jäsenistölleen ja järjestöilleen omia kilpailujaan. Hyvistä "kikoista" ja tuloksiin johtaneista erikoistoimenpiteistä voi puoluetoimisto antaa piireille lisäpisteitä.

PALKINNOT

Molemmissa sarjoissa jaetaan kolme palkintoa: 1) auto, 2) kaitaelokuvakone ja 3) rainaheitin.

(Taulukko N:o 1)

Jäsenmäärä	Pisteitä uudelta jäseneltä	Montako jäs. on hankittava 400 pisteeseen
1 - 20 jäsentä	25 pistettä	16 jäsentä
21 - 30 "	24 "	16,6 "
31 - 40 "	23 "	17,4 "
41 - 50 "	22 "	18,2 "
51 - 60 "	21 "	19,0 "
61 - 70 "	20 "	20 "
71 - 80 "	19 "	21 "
81 - 90 "	18 "	22,2 "
91 - 100 "	17 "	23,5 "
101 - 130 "	16 "	25,0 "
131 - 170 "	15 "	26,6 "
171 - 250 "	14 "	28,6 "
251 - "	13 "	30,7 "

(Taulukko N:o 2)

Jäsenmäärä	Pisteitä uudelta jäseneltä	Montako hankittava tuhanteen pisteeseen
30 - 100 jäsentä	25 pistettä	40,0 jäsentä
101 - 125 "	24 "	41,7 "
126 - 150 "	23 "	43,3 "
151 - 175 "	22 "	45,5 "
176 - 200 "	21 "	47,6 "
201 - 240 "	20 "	50,0 "
241 - 280 "	19 "	52,6 "
281 - 320 "	18 "	55,6 "
321 - 360 "	17 "	57,7 "
361 - 400 "	16 "	62,5 "
401 - 440 "	15 "	66,6 "
441 - 480 "	14 "	71,4 "
481 - 520 "	13 "	76,4 "
521 - 560 "	12 "	83,3 "
561 - 600 "	11 "	90,8 "
601 - 700 "	10 "	100,0 "
701 - "	9 "	111,1 "

Jäsenhankintakilpailussa on lähtökohtana vuoden 1958 viimeisen neljänneksen jäsenmäärä. Pisteitä annetaan jokaiselta uudelta jäseneltä vasta sen jälkeen, kun em. vuoden vaihteen jäsenmäärä on sivuutettu.

Liite n:o 12/Työk. 3

E h d o t u s

puoluetoimikunnan julkilausumaksi

Sosialidemokraattinen Puolue täyttää tänä vuonna 60 vuotta. Taakse jäänyt taival on täynnä kunniakkaita vaiheita ja arvokkaita saavutuksia, jotka ovat koituneet koko maan ja erityisesti sen vähävaraisen väestön hyväksi.

Sosialidemokraattisen Puolueen toiminta on aina rakentunut sen jäsenistön aktiivisuuteen ja uhrautuvaan työhön puolueen ja sen pyrkimysten hyväksi. Tuhannet ja taas tuhannet miehet ja naiset ovat vuosikymmenien mittaan suorittaneet työn, jota kiitollisina ajattelemme ja jolle juhlavuoden aikana lukuisin eri tavoin osoitamme kunnioitustamme.

Juhlavuoden merkeissä puolueemme käy myös tehokkaaseen jäsenhankintarynnäkköön. Järjestöjemme ulkopuolella on vielä runsaasti kansalaisia, jotka tukevat sosialidemokraatteja ja joiden oikea paikka olisi puolueen riveissä. Liittymällä puolueemme jäseniksi he voivat parhaiten vaikuttaa yhteiskuntamme asioiden hoitoon. Tavoitteemme ja tehtävämme ovat suuret ja ne voidaan toteuttaa vain kasvavan jäsenjoukon yhteisin voimin ja ponnistuksin.

Sosialidemokraattinen Puoluetoimikunta kehoittaa ~~täten~~ perusjärjestöjään, niiden toimihenkilöitä ja puolueemme kaikkia aktiivisia jäseniä käymään juhlavuoden merkeissä uusien jäsenten hankintaan ja puolueemme järjestövoiman lisäämiseen. Puoluetoimikunta julistaa ~~täten~~ myös erityisen jäsenhankintakilpailun alkaneeksi. Kilpailun säännöt sekä tiedot palkinnoista ~~ynnä, ovat kehoteta~~ lähetetään perusjärjestöille kirjeellisesti.

Yhteisvoimin uusiin tehtäviin!

SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUETOIMIKUNTA

Väinö Tanner Kaarlo Pitsinki